Ազգ

Azg armenian daily

Յուլիս 20
Երեքշաբթի
1993

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ՕՐԱԹԵՐԹ
Գ տարի, թիվ 136 (387)
գինը 10 ռ.
ղասիչ 69149
Երեւան 375010
Հանրապետության 47

հեռ. 581841, ֆաքս 562941
տելեքս 243266 CPIRI SU

ԱՄՆ

Ամերիկա-իսրայելական ռազմական գործակցություն

Ըստ «Դիֆենս նյուզ» շաբաթաթերթի, ԱՄՆ-ը եւ Իսրայելը ձեռնամուխ են եղել հարձակման հաջորդող առաջին 60 վայրկյանների ընթացքում «Մխաղ» հրթիռների ոչնչացման հակահրթիռային համակարգի մշակմանը: Համաձայնագրով նախատեսվում է մեկ տարում անցկացնել 4,3 մլն դոլլար արժողությամբ հետազոտություններ ու փորձեր, որոնց ծախսերի 75 տոկոսը ընկնում է ԱՄՆ-ին: Հրթիռների ոչնչացման համար կօգտագործվեն լազերներ, ինչպես նաեւ կինետիկ զենք, որը տեղադրված կլինի օդաչուավոր եւ անօդաչու ինքնաթիռներում: Մասնագետները գտնում են, որ հրթիռների շուտափույթ կալանումն անչափ կարեւոր է եւ դրանք հանդերձավորված են քիմիական, մանրէաբանական կամ միջուկային մարտագլխիկներով: Հանդեսն ընդգծում է, որ ծոցի պատերազմի ընթացքում Իսրայելը «Մխաղների» ոչնչացման մեծ փորձ է կուտակել, որը նրան դարձնում է բացառիկ արժեքավոր գործընկեր: ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ

Կասկած Բաքվի կարողության նկատմամբ

Լեռնային Ղարաբաղի հանրապետության ղեկավարությունն առաջվա պես մտահոգված է Ադրբեջանի ներքաղաքական իրադրության անկայունությունից, որը հանգեցրեց Բաքվի վերջին դեպքերին: Ինչպես հուլիսի 19-ին Սնարք գործակալությանը հայտարարեց ԼՂՀ Գերագույն խորհրդի մամուլի քարտուղար Գեղամ Բաղդասարյանը, Ադրբեջանում իրադարձությունների նման զարգացումը Լեռնային Ղարաբաղի իշխանությունների մեջ անվստահություն է ծնում այն առնչությամբ, թե պաշտոնական Բաքուն կկարողանա իսկապես կատարել երկրի հակամարտության կարգավորման նպատակով ԵԱՀԽ-ի առաջարկած «անհետաձգելի միջոցառումների գրաֆիկի» կետերը:

Ավելին, շարունակեց մամուլի քարտուղարը, Ադրբեջանի ղեկավարությունը մինչեւ օրս չի արձագանքել երկու հանրապետությունների միջեւ անմիջական կապեր հաստատելու Ստեփանակերտի բազմիցս արած առաջարկություններին, ինչը, Բաղդասարյանի կարծիքով, բնավ չի ծառայում փոխադարձ վստահության ստեղծմանը:

«Այս եւ մյուս պարագաները լուրջ քննարկումների առարկա դարձան ԼՂՀ ԳԽ-ում, որոնք պայմանավորված են ԵԱՀԽ Լեռնային Ղարաբաղին նվիրված Մինսկի խորհրդաժողովի նախագահ Մարիո Ռաֆայելլիի հերթական ուղերձի ստացմամբ, որով հակամարտ կողմերին առաջարկվում է մինչեւ ս.թ. հուլիսի 20-ը իրենց համաձայնությունը տալ հաշտարար նախաձեռնության իրականացմանը», ասաց Գեղամ Բաղդասարյանը: Սնարք

Ղարաբաղ

ՄԱՐՏԱԿԵՐՏԻ ՈՒՂՂՈՒԹՅԱՄԲ ԼՈՒՐՋ ԿՈՒՏԱԿՈՒՄՆԵՐ

Սահմաններում անդորրը պահպանվում է

Երեկ եւ նախորդ գիշեր իրադրությունը Լեռնային Ղարաբաղի ռազմաճակատներում շարունակում էր մնալ լարված: Աղդամի շրջանի ռազմական հենակետերից ադրբեջանական կազմավորումները զենքի տարբեր տեսակներից հրետակոծել են Ասկերանի շրջանի սահմանամերձ գյուղերն ու հայկական պաշտպանական դիրքերը: Այս մասին Ստեփանակերտից հաղորդում է մեր թղթակից ՎԱՀՐԱՄ ԱՂԱՋԱՆՅԱՆԸ վկայակոչելով ԼՂՀ պաշտպանության բանակի շտաբից ստացված տեղեկությունները: Բոլոր դեպքերում հայկական ուժերը դիմել են պատասխան համարժեք գործողությունների: Մեր կողմից զոհերի մասին տեղեկություններ չկան: ԼՂՀ ռազմական հետախուզության տվյալներով, Մարտակերտի շրջանի հյուսիսարեւելյան բռնազավթված տարածքներում շարունակվում են ադրբեջանական բանակի ռազմական տեխնիկայի եւ կենդանի ուժի կուտակումները: ԼՂՀ պաշտպանության բանակի շտաբում այն կարծիքին են, թե ադրբեջանական բանակը համալրվում է հիմնականում Գյանջայի եւ հարակից շրջանների զինակոչիկներով: Նոր զինակոչն ընթանում է անձամբ վարչապետ Սուրաթ Հուսեյնովի ղեկավարությամբ: Եթե սրան ավելացնենք նաեւ, որ ադրբեջանական աղբյուրների համաձայն, հայկական ուժերն իբր լայնածավալ գրոհ են նախապատրաստում Թարթառի շրջանի ուղղությամբ, ապա պետք է ենթադրել, որ առաջիկայում հնարավոր է ռազմական գործողությունների նոր ակտիվացում Մարտակերտի շրջանում:

Երեկ եւ նախորդ գիշեր իրադրությունը Ղարաբաղի մյուս ռազմաճակատներում համեմատաբար հանգիստ է եղել: Ինչ վերաբերում է Հայաստանի սահմանամերձ շրջաններին, ապա երեկ վաղ առավոտյան կարճատեւ փոխհրաձգություն է տեղի ունեցել Արարատի շրջանի Երասխավանի պաշտպանական դիրքերի սահմանային գոտում: Ավելի վաղ՝ հուլիսի լույս 19-ի գիշերը Ադրբեջանի Գեսաբեկի շրջանի տարածքից տանկերից երկու համազարկ է արձակվել Կրասնոսելսկի շրջանի Վերին Ճամբարակ գյուղի ուղղությամբ: Այս մասին հաղորդում են Հայաստանի պաշտպանության նախարարությունից: Երկու դեպքում էլ մեր կողմից զոհեր չեն եղել:

Ադրբեջանական աղբյուրներն իրենց հերթին հաղորդում են, թե երեկ եւ նախորդ գիշեր Հայաստանի տարածքից հրետակոծվել են Ադրբեջանի Գեսաբեկի, Թովուզի, Զանգելանի եւ Ղուբաթլիի շրջանների սահմանամերձ բնակավայրերը: Մանրամասնություններ չեն հաղորդվում:

«Ազգ»

Ղարաբաղում «Սիրիական» գումարտա՞կ

Սնարք գործակալությունը հաղորդում է, թե ադրբեջանական Թուրան գործակալության հաղորդագրության համաձայն սիրիացի հայերից կազմված «Սիրիական» գումարտակը, որն իբր կռվում էր Ղարաբաղում, տեղափոխվել է Հայաստան: Թուրանը հաղորդում է նաեւ, թե իբր հայկական զինված ուժերի հրամանատարությունն ստիպված է եղել նման որոշում ընդունել, քանի որ գումարտակը հունիսին Ղարաբաղի հյուսիսում տեղի ունեցած մարտերի ընթացքում մեծ կորուստներ է տվել: Ըստ նույն աղբյուրների, Ադրբեջանի պաշտպանության նախարարության տվյալներով «Սիրիական» գումարտակի փոխարեն Հայաստանից Ղարաբաղ են տեղափոխվել նոր, թարմ կազմավորումներ:

Ինքնին հասկանալի է, որ ադրբեջանական քարոզչական մեքենայի կողմից տարածվող նման տեղեկություններն ամենից առաջ նպատակ ունեն միջազգային հանրությանն ապացուցել, թե Ադրբեջանի դեմ պատերազմում է ոչ միայն Ղարաբաղը, այլեւ ամբողջ հայ ժողովուրդը: Ակնհայտ է նաեւ, որ դրանով իսկ ադրբեջանական զանգվածային լրատվության միջոցները փորձում են ոչ միայն արդարացնել վերջերս միջազգային մամուլում հայտնված այն տեղեկությունները, թե ադրբեջանական բանակում ծառայում են նաեւ աֆղանական վարձկան օդաչուներ, այլեւ կողմնակի կերպով կոչ անել թուրքալեզու ժողովուրդներին՝ օգնել ռազմական առումով ծանր կացության մեջ հայտնված իրենց արյունակիցներին: Այս ամենը հասկանալի է, եւ ցավալին այն է միայն, որ ադրբեջանական լրատվական միջոցների նման մտավարժանքներին հաճախ նպաստում են նաեւ հայկական հեռուստատեսությամբ ցուցադրվող որոշ հաղորդումներ, մինչդեռ պատերազմը ենթադրում է նման հարցերի նկատմամբ անհամեմատ ավելի լուրջ մոտեցում:

«Ազգ»

Ջավախք

Անդրկովկասյանը ձեւափոխվում է հյուսիսկովկասյանի

Ըստ Ռուսաստանի որոշ լրատվական միջոցների, Անդրկովկասյան սահմանապահ օկրուգը հետզհետե ձեւափոխվում է հյուսիսկովկասյանի: Օկրուգի շտաբը մոտակա ժամանակներս կտեղափոխվի Թբիլիսիից Ստավրոպոլ, իսկ սահմանապահ ջոկատները Ադրբեջանից ու Վրաստանից կվերադիրքավորվեն Դերբենտ-Վլադիկավկազ-Նալչիկ-Սոչի գծի վրա: Այդ կապակցությամբ վերջերս Սոչի այցելեցին սահմանապահ զորքերի հրամանատարի առաջին տեղակալ գեներալ լեյտենանտ Ի. Կորոլկովը, Անդրկովկասյան օկրուգի հրամանատար գեներալ մայոր Վ. Չեչենովը: ՆՏ

Աբխազական գործադիր մարմինների ղեկավարության կազմում, որոնք ենթարկվում են Վրաստանին, տեղի ունեցան փոփոխություններ: Էդուարդ Շեւարդնաձեն պաշտոնից ազատեց Աբխազիայի Նախարարների խորհրդի նախագահ, Պաշտպանության խորհրդի նախագահ Թամազ Նադարեյշվիլուն: Վարչապետ եւ Պաշտպանության խորհրդի նախագահ նշանակվեց Ժիուլի Շարտավան, որը Վրաստանի խորհրդարանի պատգամավոր է, 6 տարի առաջ Վրաստանի կոմկուսի քարտուղար: Ըստ ոչ պաշտոնական տվյալների, Նադարեյշվիլու պաշտոնազրկումը կապված է նրա որդեգրած ոչ ճկուն քաղաքականության հետ, այն է աբխազական հակամարտությունը լուծել միայն ռազմական ուժով: «Ազգ»

Հայաստան

Բողոք ՈւԵՖԱ-ի որոշման դեմ

Երեկ ՀՀ ԱԳՆ մամուլի ծառայությունից հայտնեցին, որ արտգործնախարարությունը հայտարարություն է ընդունել, որում ասվում է, թե 1993 թվականի հուլիսի 5-ին ֆուտբոլի Հայաստանի ֆեդերացիան ՈՒԵՖԱ-ի գլխավոր քարտուղար Գերհարդ Այգների կողմից տեղեկացվել է, որ տվյալ հարցերի հանձնաժողովի այսն թվականի հուլիսի 1-ի գումարած արտահերթ նիստի որոշման համաձայն, Հայաստանի ակումբային թիմերը զրկվել են եվրոպական գավաթի խաղարկությանը մասնակցելու իրավունքից: ՈՒԵՖԱ-ն պատճառաբանել է, թե որոշումը հիմնված է Հայաստանի հետ կապի բացակայության եւ ընդհանուր վիճակի անկայունության վրա, հարցը վերաբերում է անվտանգության ու ապահովության: ՀՀ ԱԳՆ հաղորդում է, որ Հայաստանում ռազմական կամ քաղաքական անհանգստացնող իրավիճակ գոյություն չունի, եւ որ Հայաստանի Հանրապետությունը շարունակում է իր մասնակցությունը բերել միջազգային բոլոր միջոցառումներին, առանց որեւէ արգելքի:

Ըստ նախնական պայմանավորվածության, ՈՒԵՖԱ-ի ներկայացուցիչները այսն թվականի մայիս ամսին պետք է ժամանեին Հայաստան եւ տեղում ծանոթանային իրավիճակին: Սակայն նրանք այդ այցելությունը չեն կատարել, ոչ էլ տեղեկանք են պահանջել Հայաստանի վերաբերյալ այդ հարցերի կապակցությամբ: ՀՀ ԱԳՆ իր բողոքն է հայտնում միջազգային մարզական կազմակերպություններին քաղաքականացման դեմ: ՀՀ ԱԳՆ կանխ ողջ կարծիքին, որ ՈՒԵՖԱ-ի ղեկավարները կփոխեն վերանայի հանձնաժողովի որոշումը:

«Ազգ»

Բոսնիա

Կարաջիչը վերջնագիր տվեց իսլամներին

Բոսնիացի սերբերի ղեկավար Կարաջիչը իսլամներին վերջնագիր տվեց ընդունելու Բոսնիայի եռբեկական բաժանման ծրագիրը: Պայմանագիրն ավարտվում է այսօր: Մինչ այդ, սերբերը երեկ շարունակեցին ուժգին գրոհել մայրաքաղաք Սարաեւոյին հարող բարձունքները իսլամներից խլելու համար: Մյուս կողմից Խորվաթիայում շարունակվեցին կառավարական եւ խորվաթական ուժերի միջեւ բախումները: ՄԱԿ-ի խաղաղապահ ուժերից կանադական ջոկատը կենտրոնական Բոսնիայում երեկ իր տնօրինության տակ վերցրեց 200 հիվանդների պատսպարող մի անկելանոց, որ 3 օրե ի վեր կռիվների պատճառով լքված էր բուժանձնակազմի կողմից: Հիվանդների մեծ մասը երեխաներ են, անկարող քայլելու:

Դրաշկովիչն ունի իր տարբերակը: «Մոնդ» թերթին տված հարցազրույցում սերբական ընդդիմության ղեկավար Վուկ Դրաշկովիչն արտահայտվեց Բոսնիան ու Հերցեգովինան ՄԱԿ-ի խնամակալությանը հանձնելու եւ Ռուսաստանի, ԱՄՆ, Ֆրանսիայի եւ Մեծ Բրիտանիայի զինծառայողների ուժերով հակամարտ կողմերի զինաթափման քայլեր անցկացնելու օգտին: Նա ընդգծեց. «Հենց այդ տերություններն էին կանգնած հարավսլավական պետության ստեղծման ակունքների մոտ եւ վայելում են նախկին Հարավսլավիայի բոլոր հանրապետությունների բնակչության հարգանքը»: Նա հիասթափություն արտահայտեց այն առնչությամբ, որ Արեւմուտքի ղեկավարները հակված են Բոսնիայում ու Հերցեգովինայում իրագործելու խաղաղ կարգավորման այն ծրագիրը, որն իր խոսքերով «կառուցված կլինի տարածքների փոխանակման եւ քաղաքացիական բնակչության տեղաշարժման հետ»:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ-ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ

Աշխարհ

Ճապոնիայի իշխող կուսակցությունը կորցրեց մեծամասնությունը

Ճապոնիայում 38 տարուց ի վեր իշխող Ռամկավար ազատական կուսակցությունը կիրակի օրը կայացած ընտրություններում, ինչպես եւ նախատեսված էր, կորցրեց իր մեծամասնական դիրքը խորհրդարանի ստորին պալատում, 511 ձայնից հավաքելով ընդամենը 223: Ընտրողների ձայների կարեւոր մասը գնաց նորաստեղծ պահպանողական կուսակցությունների ավելի երիտասարդ քաղաքագետներին, որոնց մի մասը՝ իշխող կուսակցությունից անջատվածներ: Այսուհանդերձ, որեւէ կուսակցություն չկարողացավ հստակ մեծամասնություն գոյացնել եւ հավանական է, որ ռամկավար-ազատականները կազմեն փոքրամասնական կառավարություն: Թույլ չտալու համար այդ բանը, մնացյալ կուսակցություններն աշխույժ բանակցություններ են ձեռնարկել կոալիցիա ստեղծելու համար: Նրանք վարչապետ Միյաձավայից երեկ պահանջեցին հրաժարական տալ, սակայն վերջինս մերժեց, ասելով, թե նման բան միայն իր կուսակցությունը կարող է որոշել:

Իրաքը համաձայնվեց ՄԱԿ-ի վերահսկողությանը

ՄԱԿ-ի հատուկ հանձնախմբի ղեկավար Ռոլֆ Էքեուսը, իրաքյան կողմի հետ Բաղդադում ունեցած 6-րդ նիստից հետո երեկ հայտարարեց, թե Իրաքը համաձայնվել է իր միջուկային հետազոտման 2 կայանները դնել ՄԱԿ-ի տեսավերահսկողության տակ, ինչը պահանջում էր Անվտանգության խորհուրդը: Հետեւաբար, ավելացրեց ՄԱԿ-ի ներկայացուցիչը, կարիք չկա Իրաքի դեմ զինվորական որեւէ միջամտության դիմելու: Այսուհանդերձ, վերջնական համաձայնությունը կկայանա առաջիկա օրերին, ՄԱԿ-ի Նյու Յորքի կենտրոնում շարունակվելիք բանակցությունների ընթացքում, երբ հավանական է, որ Բաղդադի ներկայացուցիչները փոխարենը թույլտվություն պահանջեն նավթի արդյունահանման ծավալները մեծացնելու համար: Էքեուսի հայտարարությունից անմիջապես հետո միջազգային շուկայի վրա անգուտ քարյուղի գները ընկան, եւ բարելը վաճառվեց 16,5 դոլլարով: Միջազգային շուկայի վրա ակնկալվում է, որ Իրաքը ՄԱԿ-ից արտոնություն ձեռք կբերի նավթի օրական արտադրությունը 1 միլիոն բարելի հասցնելու:

29 հոգի սպանված Վանի մոտ

Թուրքական աղբյուրները հաղորդեցին, թե Վանի արեւելքում գտնվող լեռների վրա Քրդստանի բանվորական կուսակցության մարտիկները առավոտյան սպանել են 29 քաղվորների, որոնք վերջերս պաշտպանություն էին խնդրել թուրք իշխանություններից: Բեռլինից PKK-ի ներկայացուցիչը հերքեց լուրը:

FBI-ի պետը հրաժարեցվելու է

Հավանական է, որ այս շաբաթ նախագահ Քլինթոնը պաշտոնից հեռացնի դաշնակցային ոստիկանության պետ Սեշընզին: Շաբաթ օրն արդեն գլխավոր դատախազ Ռինոյի հետ նախագահի հանդիպումից պարզ էր, թե FBI-ի պետը երկար չի դիմանա այդ պաշտոնում: Բանն այն է, որ վերջերս շատ էր խոսվում Սեշընզի կողմից պետական լիմուզինն ու ինքնաթիռները անձնական նպատակներով օգտագործելու փաստի մասին: ■

digitised by A.R.A.R.@

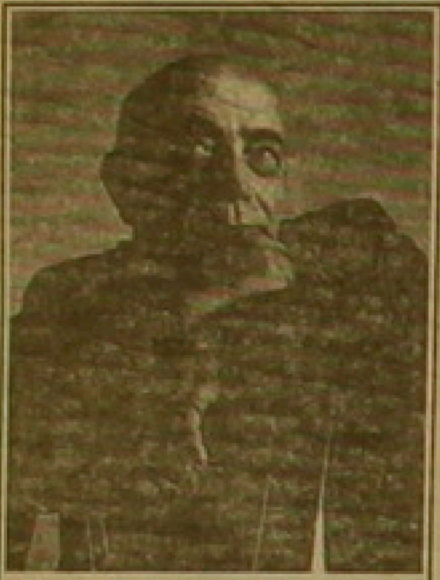

Համո Սահյանի թաղման կառավարական հանձնաժողով ստեղծելու մասին

Ուրբաթ օրը վախճանվեց մեր օրերի հայ պոեզիայի մեծը՝ Համո Սահյանը, 80 տարեկան հասակում:
Հայ մեծանուն գրողի հուղարկավորությունը կազմակերպելու համար ստեղծվել է կառավարական հանձնաժողով հետեւյալ կազմով՝ Հրանտ Բագրատյան (նախագահ), Գրիգոր Ավագյան, Արա Բաբլոյան, Վահագն Դավթյան, Գեւորգ Էմին, Հրաչյա Թամրազյան, Սերո Խանզադյան, Արմեն Խաչատրյան, Վահագն Խաչատրյան, Սիլվա Կապուտիկյան, Հակոբ Հակոբյան, Հրաչյա Հովհաննիսյան, Արմենակ Ղազարյան, Ռաֆայել Ղազարյան, Հրանտ Մաթեւոսյան, Տիգրան Մանսուրյան, Մարո Մարգարյան, Ֆելիքս Մելոյան, Արա Սահակյան, Ստեփան Սահակյան:

Համո Սահյանի թաղման կառավարական հանձնաժողովի կողմից

Համո Սահյանի հուղարկավորությունը տեղի կունենա հուլիսի 21-ին: Աճյունը կդրվի Հայաստանի Ազգային օպերայի եւ բալետի ակադեմիական թատրոնի շենքում: Մուտքը հրաժեշտի համար բաց կլինի ժամը 12-ից:
Թաղումը ժամը 14-ին, Երեւանի քաղաքային պանթեոնում (Կոմիտասի այգի):

[illegible]

ՃԱԿԱՏՈՒՄ ԱՆԴՈՐՈՐ ԵՎ ԱՆՈՐՈՇՈՒԹՅՈՒՆ

Անցած ամբողջ շաբաթվա ընթացքում Լեռնային Ղարաբաղի ռազմաճակատներում ընդհանուր առմամբ բավականին կայուն է եղել: Թեեւ Ադրբեջանի պաշտպանության նախարարությունը հաղորդել է, թե իր Աղդամի եւ Ֆիզուլու ուղղություններով շաբաթվա սկզբին մարտերը շարունակվում էին, եւ դրանց ընթացքում ադրբեջանական ուժերին հաջողվել է Աղդամի շրջանում ազատագրել մեկ, իսկ Ֆիզուլու շրջանում երեք գյուղ, այնուամենայնիվ, ԼՂՀ պաշտպանության բանակի շտաբի տվյալներով, այդ օրերին ռազմաճակատի վերոհիշյալ հատվածներում ընթացել են միայն տեղական նշանակության դիրքային մարտեր, որոնց արդյունքում ռազմաճակատի գծի էական փոփոխություններ չեն արձանագրվել: Նույն օրերին դիրքային մարտեր են ընթացել նաեւ Մարտակերտի շրջանի Մատաղիս գյուղի մերձակայքում, սակայն այստեղ եւս կողմերը փաստորեն ծեռնոտի են մնացել լայնածավալ ռազմական գործողություններից: Անշուշտ, լարվածության նման թուլացումն առաջին հերթին բացատրվում է ԵԱՀԽ Մինսկի խմբի նախագահ Մարիո Ռաֆայելլիի հուլիսի 13-ին Ստեփանակերտ ժամանելու հետ: Այս մասին է վկայում նաեւ այն հանգամանքը, որ եթե այցելությանը նախորդած մի քանի օրերի ընթացքում Ղարաբաղի ռազմաճակատներում համեմատաբար հանգիստ է եղել, ապա դրա փոխարեն լարվածությունը կտրուկ ավելացել է հայ-ադրբեջանական սահմանում, որտեղ ադրբեջանական կազմավորումները Ղուբաթլիի շրջանի տարածքից երկու օր շարունակ «Գրադ» կայանքներից հրետակոծել են Գորիսի շրջանի Տեղ եւ Կոռնիձոր գյուղերը:

Իտալացի դիվանագետի մեկնելու անմիջապես հաջորդ օրը՝ հուլիսի 14-ին ռազմաճակատում չհայտարարված հրադադարը խախտվել է: Ադրբեջանական կազմավորումները Աղդամի շրջանի ռազմական հենակետերից զենքի տարբեր տեսակներից հրետակոծել են Ասկերանի շրջանի սահմանամերձ գյուղերն ու հայկական պաշտպանական դիրքերը: Նույն օրը տանկերից գնդակոծվել են նաեւ Կրասնոսելսկի շրջանի Վահան գյուղի դիրքերը: Երկու դեպքում էլ հայկական ուժերը դիմել են պատասխան համարժեք գործողությունների: Եւս մեկ օր անց՝ հուլիսի 17-ին ուժգին հրետակոծության են ենթարկվել Մարտունու եւ Հադրութի շրջանների սահմանամերձ գյուղերն ու պաշտպանական բարձունքները, որոնց հետեւանքով Մարտունու շրջանի Բերդաշեն գյուղում զոհվել է մեկ մարդ: Հայկական ուժերը շարունակում են վերահսկել Աղդամի շրջանի այն բոլոր հիմնական բարձունքները, որտեղից հնարավոր է Ասկերանի շրջանի սահմանամերձ գյուղերի եւ Ստեփանակերտի հրետակոծումը: ԼՂՀ պաշտպանության բանակի ստորաբաժանումների հսկողության տակ են մնում նաեւ Ֆիզուլու շրջանի այն 6 կրակակետերը, որոնք հայկական ուժերը լռեցրել էին դեռեւս մեկ շաբաթ առաջ՝ կասեցնելով Հադրութի ուղղությամբ ձեռնարկված լայնածավալ գրոհն ու անցնելով հակահարձակման: Ադրբեջանական աղբյուրները հաղորդել են, թե իր վերջին մի քանի օրերի ընթացքում Ղարաբաղի տարածքից հրետակոծվում էին Թարթառի, Աղդամի եւ Ֆիզուլու շրջանների սահմանամերձ բնակավայրերը, որոնց հետեւանքով Թարթառի շրջանում կան տուժածներ եւ ավերածություններ:

Շաբաթ եւ կիրակի օրերին նույնպես իրադրությունը ղարաբաղյան ճակատներում լարված է եղել: Ադրբեջանական կազմավորումները շարունակել են զենքի տարբեր տեսակներից գնդակոծել եւ հրետակոծել սահմանամերձ պաշտպանական դիրքերն ու բնակավայրերը, սակայն ԼՂՀ պաշտպանության բանակի կազմավորումները հիմնականում ձեռնոտի են մնացել պատասխան գործողություններից: Ադրբեջանական աղբյուրների հաղորդումների համաձայն, շաբաթ օրը հայկական ուժերը հրետակոծել են Աղդամ քաղաքն ու մերձակա ճամբարը, որտեղ ապաստանել էին փախստականները: Դրա հետեւանքով իբր զոհվել է 16 եւ վիրավորվել մոտ 50 մարդ: ԼՂՀ պաշտպանության բանակի շտաբը հերքել է այդ տեղեկությունները:

Նույն աղբյուրները հաղորդել են նաեւ, թե հայկական ուժերն ամենայն հավանականությամբ լայնածավալ գրոհ են նախապատրաստում Ղարաբաղի հյուսիսում Թարթառի շրջանի ուղղությամբ: Ադրբեջանի ռազմական գերատեսչության տվյալներով, շաբաթ եւ կիրակի օրերին Հայաստանի տարածքից գնդակոծվել են Ղազախի եւ Ջեբրայիլի շրջանների բնակավայրերը: Տուժածների մասին տեղեկություններ չեն հաղորդվում:

Ինչ վերաբերում է ԵԱՀԽ Մինսկի խմբի նախատեսած գրաֆիկին, ապա Լեռնային Ղարաբաղի իշխանությունների խնդրանքով այն անորոշ ժամանակով հետաձգվել է, որի պատճառը Ադրբեջանի ներքաղաքական անկայուն իրավիճակն է: Նման պայմաններում, երբ Ադրբեջանի նոր եւ դեռեւս ոչ ամուր իշխանությունները փորձում են իրենց համար քաղաքական միավորներ շահել ղարաբաղյան ռազմաճակատներում հաջողությունների հասնելու միջոցով, գրաֆիկի իրականացման որեւէ լուրջ երաշխիք գոյություն ունենալ չի կարող, քանի որ դա կարող են իրականացնել միայն այն իշխանությունները, որոնք ոչ միայն ցանկանում են խաղաղ կարգավորում, այլեւ դրան հասնելու համար բավարար լծակներ ունեն: Մինչդեռ Ադրբեջանի վարչապետ Սուրաթ Հուսեյնովը բազմիցս աներկիմաստորեն հայտարարել է, թե ղարաբաղյան խնդրի լուծման մի ելք է տեսնում միայն՝ ռազմական ճանապարհ: Այս ամենը ենթադրել է տալիս, թե առաջիկայում լայնածավալ ռազմական գործողությունները Ղարաբաղի ռազմաճակատներում կարող են վերսկսվել, եւ ղարաբաղցիների մտահոգությունը երաշխիքների բացակայության վերաբերյալ միանգամայն հիմնավորված է:

ԱՐՍԵՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ

Կրթություն

Քննությունները հանգիստ անցկացնելու բոլոր պայմանները կան

Ընդունելության քննությունները մեր պատանիների համար ոչ թե ինքնահաստատման, այլ ինքնաճանաչման ճանապարհ են: Այս գնահատականով սկսեց իր ճամուլի ասուլիսը բարձրագույն կրթության եւ գիտության նախարար Վարդգես Գնունին, նշելով, որ ընդունելության ողջ համակարգը մշակվել է այնպես, որպեսզի առավելագույնս հնարավոր լինի քննել դիմորդների գիտելիքները: Նախարարությունն ամեն ինչ արել է, որպեսզի ընդունելության քննությունները կազմվեն միասնական ծրագրերով, համապատասխանեն դպրոցական ծրագրերին, անցկացվեն կենտրոնացված համակարգով, այս տարի ընդգրկելով ոչ թե մի քանի, այլ գրեթե բոլոր բուհերի շենքային հնարավորություններն ու կադրերին: Նախարարը նշեց, որ նախորդ տարվա համեմատությամբ այս տարի դիմորդների քանակը նվազել է 25 տոկոսով: Հիշեցնենք, որ նախորդ տարի դիմորդների թիվը հասել էր 17 հազարի: Այս տարի պետական պատվերով բուհերին տրվել է 5884 տեղ, իսկ 3000-ից ավելի տեղ վճարովի ուսուցման համար:

Անդրադառնալով վերջերս բուհերի պրոֆեսորադասախոսական կազմերի կողմից առաջ քաշած պահանջներին, նախարարը նշեց, որ նրանց հարցադրումների մի մասը ճիշտ է, եւ այդ առթիվ նախարարությունը դեռ ժամանակին տեղեկացնում էր կառավարությանը, որն էլ իր հերթին տվել էր արծարծվող հարցերի վերաբերյալ իր պատկերացումներն ու շարադրել իր հնարավորությունները: Այժմ, նախարարի ասելով, ստեղծված են բոլոր պայմանները, որպեսզի հանգիստ անցկացվեն քննությունները:

Պատասխանելով մեր այն հարցին, թե այդ դեպքում ինչպես բացատրել, որ ընդունելության փաստաթղթերի ընդունման ժամանակ Երեւանի պետական համալսարանում եղել են անկարգություններ, անկազմակերպվածություն, պրն. Գնունին ասաց, որ լուր այս տարվա կանոնների դիմորդները փաստաթղթերը պետք է ներկայացնեին դիմումում նշված առաջին բարձրագույն ուսումնական հաստատություն: Եւ քանի որ Երեւանի պետական համալսարան են դիմել այս տարվա դիմորդների 1/3-ը, ապա մի քանի օր, հատկապես դպրոցների ավարտական վկայականներն ստանալուց հետո, իրոք հոծամնիստ բաժնում նման իրավիճակ է ստեղծվել: Նրա ասելով, համալսարանի ղեկավարությունն ամեն ինչ արել է, որպեսզի լարվածությունը վերանա: Բացի այդ, բոլոր բուհերին մանրամասն հրահանգներ է տրվել, թե ինչպես պետք է կազմակերպեն ընդունելության քննությունները եւ բոլոր տեսակի կազմակերպչական բացթողումների համար պատասխանատու են նրանք, ոչ թե նախարարությունը:

Խոսելով ծմռանը բուհերում դասընթացների կազմակերպման մասին, նախարարը նշեց, որ առայժմ կառավարական «Ջմեռ» ծրագրի շրջանակներում խնդիր նույնպես նախապատրաստվում են, գնում են վառելիք ու սարքավորումներ, եւ ամենայն հավանականությամբ կկարողանան ձմեռն անցկացնել: Դժվարանալով խոստումներ տալ, նախարարն ասաց. «Կյանքը ցույց կտա»:

Այնուհետեւ Վարդգես Գնունին խոսեց արտաքին կապերի մասին, նշելով, որ Հայաստանը շարունակում է կատարել նախկին Խորհրդային Միության ժամանակ վերցրած պարտավորությունները, եւ այժմ Երեւանում սովորում են 1000-ից ավելի արտասահմանցի ուսանողներ: Բացի այդ, ամեն տարի անվճար ուսում են ստանում 100-150 սփյուռքահայեր: Աշխատանքներ են տարվում նաեւ, որպեսզի մեր ուսանողներն ու մասնագետները ուսում կամ որակավորում ստանան արտասահմանում: Վերջում անդրադառնալով ոչ պետական բուհերի գործունեությանը, նախարարը նախ նշեց, որ դրանց թիվը Հայաստանում ավելի շատ է, քան Ռուսաստանում, եւ հետո, նրա կարծիքով, այդ հաստատությունները ոչ թե պետք է դառնան շահույթի կենտրոններ, այլ իրոք կրթեն ուսանողներին: Այդ առթիվ նա նաեւ տեղեկացրեց, որ դեռ անցած տարվա ապրիլի 30-ից որոշում է ընդունվել ոչ պետական բուհերի գրանցումը դադարեցնելու մասին:

ՀԱԿՈԲ ՍԱՍՏՐՅԱՆ

Բողոք

Մինչեւ ե՞րբ

Նորին սպառողի համար նախատեսված Ադրբեջանի քարոզչությունը չի նպաստում ղարաբաղյան խնդրի խաղաղ կարգավորմանը, հուլիսի 19-ին հայտարարեց Հայաստանի հասույթ ծրագրերի տեսչության լրատվության բաժնի պետ Ալեքսանդր Գրիգորյանը: Նրա խոսքերով, հայերի նկատմամբ հաղթանակ տանելու համար իրենց չխնայելու կոչեր են հնչում նույնիսկ մանկական հաղորդումներում: «Քանի դեռ Ադրբեջանի զանգվածային լրատվության միջոցները չեն դադարեցրել հայերի նկատմամբ թշնամանքի քարոզումը, քանի դեռ այդ հանրապետության քարոզչությունը իր ժողովրդի մեջ հարգալից վերաբերմունք չի սերմանել Ղարաբաղի հայ բնակչության շահերի, ինչպես նաեւ փլուզված Միության ազգային մյուս փոքրամասնությունների շահերի հանդեպ, շրջանում բնական խաղաղություն չի լինի», եզրակացրեց Ալեքսանդր Գրիգորյանը:

Սնարք

Սերժ Ջիլավյանի եղբայրը Մոսկվայում: Մոսկվայից մեզ հասած տեղեկությունների համաձայն, հայտնի բարերար Սերժ Ջիլավյանի եղբայրը անցած շաբաթ Երեւանում առեւանգել էին դեռեւս անհայտ պատճառներով: Մեզ չհաջողվեց պարզել, թե այդ կապակցությամբ ինչ ոճիր օտերաշին աշխատանք են կատարել Հայաստանի հասույթ ծառայությունները: Մյուս կողմից, Սերժ Ջիլավյանի բարեկամների հետ ունեցած հեռախոսազրույցից իմացանք, որ բարերարը եղբորը տարել է Հայաստանից, եւ վերջինս այժմ գտնվում է Մոսկվայում:

«Ազգ»

Բաքու

Էլչիբեյի մամուլի ծառայության հայտարարությունը

Ադրբեջանի նախագահի մամուլի ծառայությունը հուլիսի 19-ին հանդես եկավ հայտարարությամբ, որտեղ նշվում է, որ վերջին ժամանակներս հանրապետության քաղաքական կյանքում տեղի են ունեցել լուրջ փոփոխություններ: Միլլի մեջլիսի եւ Գերագույն խորհրդի նախագահի հակասահմանադրական որոշումների հետեւանքով ներքին ճգնաժամն էլ ավելի է սրվել, եւ լուրջ բարդություններ են ծագել ժողովրդավարական վերափոխումների զարգացման գործում: Արհեստականորեն սահմանափակվում է հանրապետության իրադարձությունների նկատմամբ իր վերաբերմունքն արտահայտելու նախագահ Էլչիբեյի իրավունքը, նրա հայտարարությունները չեն հեռարձակվում: Հայտարարության մեջ նշվում է, որ Բաքվում իշխանության գլուխ անցած ուժերը կիրառում են արտաքին աշխարհից նախագահի մեկուսացման նոր մեթոդներ: Հուլիսի 16-ին Էլչիբեյի մամուլի ասուլիսին մասնակցելու համար Քելեբի մեկնող լրագրողներին կանգնեցրել են Բաքվի օդանավակայանում եւ հետ վերադարձրել: Նաեւ նշվում է, որ Ադրբեջանում ժողովրդավարության, խոսքի ազատության եւ մարդու իրավունքների խախտման դեպքերն ավելի ու ավելի զանգվածային բնույթ են ստանում: Կրակ է բացվում հանրահավաքի մասնակիցների վրա, Միլլի մեջլիսի նիստի հրավիրվածները ձերբակալվում են Գերագույն խորհրդի շենքում, մարդիկ հալածվում են քաղաքական համոզմունքների համար, մամուլը ճնշման է ենթարկվում:

Նախագահի մամուլի ծառայությունը նշում է, որ ամբողջատիրական վարչակարգին ներհատուկ այդ մեթոդները Ադրբեջանում կարող են հանգեցնել նոր ողբերգությունների: Դրանից խուսափելու համար ժողովրդավարական բոլոր ուժերը պետք է միավորեն ջանքերը մարդու իրավունքների, խոսքի ազատության եւ ժողովրդավարական սկզբունքների պահպանման նպատակով:

Սնարք-Թուրան

Ալիեւը սահմանազատվում է ոստիկանության գործողություններից

Թուրան գործակալության թղթակցի հետ զրուցելիս Ադրբեջանի անկախ ժողովրդավարական կուսակցության ղեկավար Լեյլա Յունուսովան հայտնեց, որ շաբաթ երեկոյան նախագահ Էլչիբեյի օգտին կազմակերպված հանրահավաքի դաժան ցրումից հետո ԱՄՆ-ի, Թուրքիայի եւ Ֆրանսիայի դեսպանները հանդիպում են ունեցել խորհրդարանի նախագահ Հեյդար Ալիեւի հետ եւ նրա ուշադրությունը հրավիրել Միլլի մեջլիսի որոշման եւ Ադրբեջանի իրադրության առնչությամբ իրենց կառավարությունների արձագանքի վրա: Յունուսովայի խոսքերով, այդ հանդիպումներից հետո գիշերը Ալիեւը բանակցել է ԱԺճ ներկայացուցիչ պատգամավորների հետ: Ստացված տեղեկությունների համաձայն, Ալիեւը հայտնել է, թե ինքը տեղյակ չի եղել ԱԺճ շտաբի մոտ կատարված դեպքերին: ԱԺճ պատգամավորները նույն գիշեր զրուցել են նաեւ ներքին գործերի նախարար Վագիֆ Նովրուզովի հետ: Այդ հանդիպումներից հետո համաձայնություն է ձեռք բերվել, որ կիրակի օրը հանրապետության իրավապահ մարմինները ԱԺճ նստավայրը կհանձնեն ԱԺճ Ալի մեջլիսի նախագահ Պոլադ Հուսեյն Ալիեւին: Հեյդար Ալիեւը նաեւ հայտնել է, որ միջոցներ կձեռնարկվեն Սաբաիլի շրջանի ոստիկանատեղի նկատմամբ, որտեղ գտնվում է ԱԺճ նստավայրը:

Սնարք-Թուրան

Ադրբեջանում կա 400-ից ավելի համատեղ ձեռնարկություն

Ադրբեջանի արտաքին տնտեսական կապերի նախարարության հաղորդման համաձայն, հանրապետության տարածքում գործում է 400-ից ավելի համատեղ ձեռնարկություն: Սուրաթ Հուսեյնովի իշխանության գլուխ անցնելուց հետո դրանցից 9-ը փակվել է կանոնադրական պարտավորությունները չկատարելու համար:

Սնարք

digitised by A.R.A.R.@

Մեկնաբանություն

Ցանկացած երկիր իր քաղաքականությունն այնպես պետք է վարի, որ յուրաքանչյուր ընտանիք իր խնդիրների լուծման հույսը նախեւառաջ սեփական ուժերի եւ հնարավորությունների վրա դնի եւ միայն որոշակի, ծայրահեղ պայմաններում՝ պետության աջակցության: Մեր հանրապետությունում առայժմ (հուսանք) ճիշտ հակառակ վիճակն է՝ հասարակության հիմնական բեկորը գործադիր բարձրագույն եւ տեղական իշխանությունների եւ մարդասիրական օգնություն բերողների կողմն է նայում:

Պատճառները հանրահայտ են՝ ղարաբաղյան հիմնախնդիր, շրջափակումներ, շրջանի անկայուն քաղաքական իրավիճակ, տնտեսության վերակառուցման անցումային շրջան: Իսկ հետեւանքները, մեղմ ասած, խիստ անցանկալի՝ երկու երկարատեւ ու դաժան ձմեռներ, զանգվածաբար կտրտված ծառեր, չքավորության սահմանն անցած բնակչության 95 տոկոս ցուցանիշ, հսկայական արտագաղթ, ծնելիության կտրուկ անկում, կոմունիստական բարվոք օրերի նկատմամբ կարոտաբաղձություն եւ նման շատ այլ երեւույթներ:

Ավանդական «ի՞նչ անել» հարցը պատասխանների պակաս չի զգում՝ «Լեւոն հեռացիր»-ից մինչեւ ծայրահեղ անձնազոհություն: Ժողովուրդը նշված երկու ելքերին էլ «ոչ» ասաց, եւ դա վճռականորեն հենց այն պահերին, երբ թվում էր, թե այլեւս դիմանալու ոչ ուժ կա, ոչ էլ համբերություն: Ակնհայտ դարձավ, հանուն Ղարաբաղի հիմնախնդրի լուծման, որը իրականում հայության համար շատ ավելին է, քան պատմական տարածքում իր մի մասի ազատ ապրելու իրավունքի նվաճումը, հանրապետության բնակչությունը պատրաստ է ցանկացած զոհողության: Պատահական չէր, որ ներկա իշխանությունների դեմ ամենահզոր ցույցերը տեղի ունեցան անցած տարվա օգոստոս ամսին, երբ Ղարաբաղում ռազմական ճգնաժամ էր սկսվել, իսկ հայկական դիվանագիտությունը Ղարաբաղն Ադրբեջանին զիջելու քայլեր էր ձեռնարկում: Իսկ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԿՐՔԵՐ «ԿԵՆՍԱՊԱՀՈՎՄԱՆ ԶԱՄԲՅՈՒՂԻ» ՇՈՒՐՋ

1992-93 թթ. դաժան ձմեռից ասպիճանաբար ուշքի եկող բնակչությունը Ղարաբաղի զինված ուժերի հաջող հարձակումներից ոգեւորված, հակառակ շատ քաղաքական գործիչների կանխատեսումների, հանրապետության ղեկավարներին հեռացնելու նպատակով ոչ մի լուրջ քայլի չգնաց:

Որքա՞ն են բնակչության դիմանալու հնարավորությունները եւ արդյոք ղարաբաղյան արյունահեղ վերքի բուժման ձգձգումը կփոխի՞ ժողովրդի տրամադրվածությունն ու համառությունը: ԱԻՄ-ականների վերջին միջոցառումները կրկին եկան հաստատելու, որ քանի դեռ Արցախում կայուն եւ երկարատեւ խաղաղություն չի հաստատվել, Հայաստանի ներքաղաքական դրությունը ոչ մի դեպքում ծայրահեղ սրության չի հասնի:

Սա նշանակո՞ւմ է, որ նման պայմաններում սոցիալ-տնտեսական խնդիրները կառավարության կողմից ինքնաբերաբար կամ մտածված կերպով երկրորդական-երրորդական պլան կմղվեն եւ անցած անհրաժեշտ ուշադրության չեն արժանանա: Հասկանալի է, որ միանշանակ դրական կամ բացասական պատասխան ակնկալել այս դեպքում հնարավոր չէ, սակայն գույս օրերի մոտենալուն հետ շատերի մեջ է նման մտավախություն առաջանում: Եւ ամենեւին էլ զարմանալի չէր, որ հանրապետության հասարակական եւ արհմիութենական յոթ կազմակերպություններ «բնակչության նվազագույն կենսապահովման մասին» օրենքի նախագիծ ստեղծեցին եւ այն, ՀՀ Գերագույն խորհրդի 90 պատգամավորների աջակցության շնորհիվ, դարձնելով խորհրդարանում քննարկման առարկա: Պետք է ասել, որ սկզբնական շրջանում օրենսդիր բարձրագույն մարմնում ներկայացված քաղաքական ուժերը այնքան էլ մեծ ուշադրություն չէին արժանացնում այդ նախաձեռնությանը՝ մի կողմից նրանք այդ հարցի շուրջ քննարկումներ ծավալելու մեջ ոչ մի վատ բան չէին տեսնում եւ ընդառաջելով յոթնյակին, այն օրակարգի մեջ մտցրին, մյուս կողմից շտապելու հարկ եւս չէին տեսնում՝ վերջանում է վեցերորդ նստաշրջանը, իսկ սեպտեմբերին ՀՀ 1993 թ. սոցիալ-տնտեսական զարգացման ծրագրի կառավարության կողմից կատարման եւ ձմռան նախապատրաստման աշխատանքների շուրջ լայնածավալ քննարկումներ են նախատեսվում:

Սակայն ՀՀՇ խմբակցության հարցը հրատապ կարգով օրակարգ մտցնելուն համառորեն դեմ քվեարկելը խնդրի նկատմամբ հետաքրքրությունն աստիճանաբար բարձրացրեց: Պատահական չէր, որ ընդդիմադիր շատ կուսակցությունների ներկայացուցիչներ, ի վերջո, այն որպես քաղաքական որակեցին. եթե կառավարությունը սոցիալ-տնտեսական ոլորտի վրա անհրաժեշտ ուշադրություն չի դարձնում կամ սխալ մոտեցումներ է հանդես բերում, ապա նրա հրաժարականն օրախնդիր է դառնում:

Կենսապահովման զամբյուղի հեղինակների մտադրությունն ամենեւին էլ ծայրահեղական չէր, նրանք պարզապես խնդրի նկատմամբ իշխանությունների ուշադրությունը հրավիրելու նպատակ էին հետապնդում: Պատահական չէր, որ նրանց անունից խորհրդարանում ներկայացրած ՀՀ քաղաքացիների միության նախագահ Հմայակ Հովհաննիսյանն իր ելույթում ժողովրդի եւ պետության առջեւ ծառացած կենսական խնդիրների մեջ առաջինը «արցախահայության ինքնապաշտպանությանը օժանդակելը եւ ԼՂՀ-ի պետական անկախությանը դիվանագիտական եւ հնարավոր այլ միջոցներով պաշտպանելը» նշեց եւ հետո միայն բնակչության ֆիզիկական գոյությունը երաշխավորող պայմանների ստեղծումը:

Որոշակի մտորումների տեղիք տվեց ՀՀ կառավարության վարչապետ Հրանտ Բագրատյանի, իր խսկ խոստովանությամբ, համեստությունից զգուշացումը: Նա նախ գործադիր իշխանությունների հիմնական խաղաթուղթը գործի դրեց. «Չեմ ուզում ասել, թե որքան է նստում բանակը մեզ վրա», իսկ այնուհետեւ այս տարվա սոցիալ-տնտեսական ծրագրի բերի կատարման պատճառների հսկայական մի շարան թվարկեց: Իսկ հետեւությունը մեկն էր. մենք վատ ենք ապրում եւ այս վիճակում կգտնվենք այնքան ժամանակ, քանի դեռ պատերազմ է ընթանում:

Որքանո՞վ է այս ճշմարտությունը վերջնական եւ արդյոք ամեն ի՞նչ է արվում բնակչության հոգսերը թեթեւացնելու ուղղությամբ: Եթե Հմայակ Հովհաննիսյանի կողմից նշված օրինակները՝ արհեստականորեն ուռճացված պետական ապարատի ծախսերի, չինովնիկների արտասահմանյան ճամփորդությունների կրճատում, տնտեսական մաֆիայի դեմ պայքար եւ այլն, այնքան էլ անխոցելի չէին, ապա ՀՀ ԳԽ պատգամավոր, վեցամսյա վարչապետության սամ ունեցող Խոսրով Հարությունյանի կողմից ներկայացված «Բնակչության նվազագույն կենսամակարդակի մասին» օրենքի նախագծի կիրարկման կարգի 2-րդ կետը. «Մեկամսյա ժամկետում ԳԽ ներկայացնել միջոցառումների համալիր ծրագիր հանրապետությունում ֆինանսական միջոցների ավելորդ շրջապտույտը կանխելու, բյուջեի եկամտային մասն ավելացնելու ուղղությամբ» հուշում է, որ անպատասխան ընտանիքների նկատմամբ հոգատարության բարձրացման պահանջներն ամենեւին էլ անհաստատ եւ անհիմն չեն:

Ինչեւէ, հարցը դեռեւս փակված չէ. Գերագույն խորհրդի որոշմամբ կառավարությունը եւ նախաձեռնող հասարակական կազմակերպությունները պետք է ստեղծեն համաձայնողական հանձնաժողով՝ խնդիրն ավելի մանրամասն քննարկելու եւ արդյունքները ԳԽ ներկայացնելու նպատակով:

ՀՈՎՍԵՓ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

Վարդ

Խնայենք պատասխանատվությամբ

Գաղտնիք չէ, որ այսօր քաղաքային ուղեւորատար տրանսպորտի վիճակը ծանր է, հատկապես ծայրամասերի բնակիչների համար: Երեւանի Ավան եւ Նորքի զանգվածների բազմաստերը քաղաքի կենտրոնի հետ կապող շատ տրանսպորտային միջոցներ կան. ե՛ւ ավտոբուսներ, ե՛ւ տրոլեյբուսներ: Թթ. 11 եւ 17 երթուղիների տրոլեյբուսները համապատասխանաբար Նորքի առաջին զանգվածից եւ Ավանից երթեւեկում են (իհարկե էլեկտրական էներգիայի առկայության դեպքում) շրջանցելով քաղաքի կենտրոնական մասը: Դրա անհրաժեշտությունը չկա, քանի որ քաղաքի կենտրոնական մասով շատ տրանսպորտային միջոցներ են երթեւեկում: Բացի դրանից, հատկապես երեկոյան պիկ ժամերին, ուղեւորները Ավան կամ Նորքի զանգված հասնելու համար ստիպված, մեղմ ասած խցկվում են տրոլեյբուս (թթ.11 եւ 17) հիմնականում Մխիթար Հերացու կանգառից եւ անհրաժեշտ շրջագայություն են կատարում քաղաքի կենտրոնական փողոցներով: Այս դեպքում ծախսվում է որոշ քանակի էլեկտրական էներգիա, որի կարիքը զգացվում է ամենուր:

Մինչեւ ե՞րբ, այսպես անտնտեսավար պետք է շռայլենք մեծ դժվարություններով հանրապետություն բերված վառելիքաէներգետիկ պաշարները: Չէ որ այս հարցում մանրուքներ լինել չեն կարող: Խելացի էներգախնայման քաղաքականություն վարելը միայն էներգետիկների գործը չէ, այն պետք է իրականացվի ամենուր: Հակառակ դեպքում, կարող ենք կանգնել էլ ավելի դժվարին խնդիրներ լուծելու ճանապարհին: Առաջարկում եմ վերանայել թթ. 11 եւ 17 տրոլեյբուսների երթուղիները, որպեսզի այսուհետեւ նրանք անհրաժեշտ վազք չկատարեն քաղաքով մեկ: Արդյունքում կունենանք էլեկտրական էներգիայի եւ այլ միջոցների տնտեսում:

ՍՏԵՓԱՆ ՊԱՊԻԿՅԱՆ
էներգետիկայի հայկական գիտահետազոտական ինստիտուտի ավագ գիտաշխատող

Հայտնաբերվել է թմրանյութերի լաբորատորիա

ՀՀ ՆԳՆ լրատվական կենտրոնից հայտնեցին, որ վերջին ժամանակներս նկատվում է թմրամոլության աճի միտում: Սակայն ՆԳ նախարարության Նարկոբիզնեսի եւ թմրամոլության դեմ պայքարի վարչությունը շարունակում է իր ակտիվ պայքարն այս երեւույթի դեմ: Այսպես, ս.թ. հուլիսի 17-ին, ժամը 16:40-ի սահմաններում վարչության աշխատակիցները, իրականացնելով տեղացված օպերատիվ տվյալները, թմրանյութերի առեւտրի պահին ձերբակալել են Զոհրաբ Զավենի Հովհաննիսյանին 1964 թ., որի մոտ հայտնաբերվել է 10 գրամ ափիոն տեսակի թմրանյութ եւ Նախկինում դատված Խաչատուր Գրիգորի Վեզիրյանին, 1957 թ., թմրաբիզնեսի աշխարհում հայտնի «Վեզիր» մականվամբ: Վերջինիս տանը կատարված խուզարկությամբ հայտնաբերվել է 1,5 կգ «կոկնար» տեսակի թմրանյութ, զենք եւ զինամթերք, ինչպես նաեւ թմրանյութերի ստացման համար նախատեսված լաբորատորիա եւ լաբորատոր սարքեր:

ՆՏ

Հարցում

Ո՞վ է լինելու Հայաստանի հաջորդ նախագահը

Գիտությունների ազգային ակադեմիայի սոցիոլոգիական հետազոտությունների կենտրոնը Գեւորգ Պողոսյանի ղեկավարությամբ, հուլիսի 3-12-ը Երեւան քաղաքի 1200 բնակիչների շրջանում հասարակական կարծիքի հարցում է անցկացրել: Հետազոտության հովանավորը եղել է «Արմավ» - «ԱՐԱ բանկ» ակցիոներական ընկերությունը: Առաջին «Վստահո՞ւմ եք, արդյոք Ձեր նախագահին» հարցին տրված պատասխանները բաշխվել են հետեւյալ կերպ.

Լիովին վստահում եմ - 17,8 տոկոս
Մասամբ եմ վստահում - 19,4 տոկոս
Չեմ վստահում - 52,3 տոկոս
Դժվարանում եմ պատասխանել - 10,5 տոկոս:

Նույյան տարան գործակալության թղթակիցը դիմել է կենտրոնի տնօրեն Գեւորգ Պողոսյանին խնդրելով մեկնաբանել այս հարցման արդյունքները:

Գ.Պ. – Ինչպես տեսնում ենք, նախագահին այս կամ այն չափով վստահում է հարցվածների 37,2 տոկոսը: Նշենք, որ Ուկրաինայում անցկացված հասարակական կարծիքի վերջին հարցումը ցույց է տվել, որ նախագահ Կրավչուկին չի վստահում հարցման ներգրավվածների 54 տոկոսը: Մոտավորապես նույն վերաբերմունքն է Ռուսաստանում Ելցինի նկատմամբ: Նման համապատասխանությունը բոլորովին էլ պատահական չէ: Ինչպես ընդգծվում է «Նյու Յորք թայմսի» հուլիսյան համարում տպագրված «Դեմոկրատիայի համաշխարհային ճգնաժամը» հոդվածում, դեռեւս երբեք պետությունների ղեկավարներն ու կառավարական գործիչները նման փոքր ժողովրդականություն չեն ունեցել: Բիլ Քլինթոնին պաշտպանում են ամերիկացիների միայն 36 տոկոսը, սա ԱՄՆ-ի բոլոր նախագահների պաշտոնավարման առաջին 4 ամիսների ընթացքում ժողովրդականության ամենացածր ոեյտինգն է: Մեծ Բրիտանիայի վարչապետ Ջոն Մեյջորի ռեյտինգն անցյալ ամիս իջավ մինչեւ 21 տոկոս: Սա անգլիական վարչապետների ամենացածր ռեյտինգն է սկսած 30-ական թվականներից, երբ կանոնավորապես սկսեցին անցկացվել հասարակական կարծիքի հարցումներ: Գերմանիայում ընտրողները դժգոհ են կանցլեր Հելմուտ Քոլից: Համընդհանուր կաշառակերությունը վրդովեցնում է իտալացիներին: Ֆրանսիայի սոցիալիստական կուսակցությունը (նախագահ Միտերանի կուսակցությունը) խորհրդարանական ընտրություններում անհաջողության մատնվեց, իսկ Իսպանիայում մարդիկ դժգոհ են գործազրկության բարձր մակարդակից: Դեմոկրատիան ամենուրեք լճացում է ապրում, իսկ ղեկավարներին չի հաջողվում մշակել գործազրկությունից եւ անաշխույժ տնտեսությունից խուսափելու միջոցներ գտնել: Ջորջ Բուշի կարծիքով, դա երկու հիմնական պատճառ ունի. տնտեսական անկման զգացողությունը եւ մարդկանց «աղազան տեսնելու հնարավորություն» տալ չկարողանալը: Պատահական չէ, որ մեր հարցվածներն ավելի շատ հավանություն են տալիս Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի արտաքին քաղաքականությանը, քան թե տնտեսականին կամ սոցիալականին: Կառավարության հանդեպ վստահությունը, որը պատասխանատու է տնտեսական ստեղծված վիճակի համար, բնականաբար շատ ավելի փոքր է: Հարցման ներգրավվածների միայն 12,7 տոկոսն է լիովին կամ մասամբ հավանություն տալիս ներկայիս կառավարությանը: Այս ցուցանիշը փոքր-ինչ բարձր է նախորդ տարվանից, բայց այնուամենայնիվ այն չի կարելի բավարար համարել»:

Հարցաթերթիկի երկրորդ հարցին «Հաջորդ ժամկետի համար ո՞ւմ կընտրեիք ՀՀ նախագահ» ստացվել են հետեւյալ պատասխանները.

Լեւոն Տեր-Պետրոսյանին - 13,2 տոկոս
Կարեն Դեմիրճյանին - 10,9 տոկոս
Րաֆֆի Հովհաննիսյանին - 10,4 տոկոս
Վազգեն Մանուկյանին - 3,4 տոկոս
Պարույր Հայրիկյանին - 2,1 տոկոս
Սուրեն Հարությունյանին - 1,9 տոկոս
Այլ թեկնածուների - 2,5 տոկոս
Ոչ ոքի չէի ընտրի - 25,7 տոկոս
Դժվարանում եմ պատասխանել - 29,9 տոկոս:

ՆՏ – Ինչպե՞ս եք մեկնաբանում դուք այն երեւույթը, որ հարցվածների կեսից ավելին (55,6 տոկոսը) ոչ ոքի չեն պատկերացնում հաջորդ նախագահի պաշտոնում:

– Հավանաբար այստեղ նույնպես առկա է «աղազան տեսնելու հնարավորության» բացակայությունը: Հուսանք, որ ընտրությունների ժամանակ ընտրողը իր մեջ կհաղթահարի այս ֆաստալոգիական հոռետեսությունը: Ամեն դեպքում այստեղ մտահոգվելու պատճառ կա՝ «իշխանությունն ունեցողներին»: Ի դեպ նշեմ, որ հարցման ներգրավվածների միայն 8,5 տոկոսն են լիովին բավարարված ՀՀՇ համագումարում նախագահի վերջերս ունեցած ելույթով, էլի 26,8 տոկոսը մասամբ են բավարարված: Մինչդեռ 57,6 տոկոսը միանգամայն բավարարված չեն: Անբնական կլիներ բոլոր դժգոհներին ընդդիմություն համարելը: Սակայն ակնհայտ է իշխանությունների եւ ժողովրդական զանգվածների միջեւ փոխըմբռնման լիակատար կամ մասնակի բացակայություն: Եկել է այն դասական պահը, երբ, ինչպես կոնֆլիկտոլոգներն են ասում նման դեպքերում, «կողմերը պետք է բացատրվեն»:

ՆՏ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԵՐ

1987-ին մեր ընկերությունը նպատակ դրեց ստեղծել հաշվապահության աշխատանքների ավտոմատացման մի փաթեթ, որը բավարարեր երկու հիմնական պահանջ.
● Պետք է հեշտությամբ օգտագործվեր կոմպյուտերների հետ աշխատանքի փորձ չունեցող հաշվապահների կողմից:
● Պետք է կատարեր բոլոր հիմնական հաշվապահական գործողությունները:
Փաթեթի առաջին տարբերակը աշխատում է բազմաթիվ հիմնարկներում եւ բարձր է գնահատվել հաշվապահների ու տնօրենների կողմից: Հաշվի առնելով նրանց առաջարկները, մշակել ենք երկրորդ կատարելագործված տարբերակը:
Հրավիրում ենք բոլոր տնօրեններին եւ հաշվապահներին ծանոթանալ փաթեթի հնարավորություններին:

Հեռ. 252463, 254758, 584545

Վաճառականություն

Վերջին ժամանակներս մեր լսած և կարդացած հայտարարությունների ու գովազդների մեծ մասը վերաբերում է բնակարանների առք ու վաճառքին: Շատերն են այսօր լքում իրենց տները՝ սարսափահար առաջիկա ձմռան սպասվող դժվարություններից: Առաջացած տարիք ունեցողներից շատերն էլ ձգտում են քաղաքի կենտրոնում գտնվող իրենց բազմասենյականոց բնակարանները փոխանակել ավելի փոքրիկ կացարանների հետ՝ դրանից ստացված հավելյալ գումարը ծառայեցնելով իրենց առօրյա հոգսերին ու կարիքներին: Հաճախ հոգնած ու ձանձրացած այս գործարքներից, նաև իրենց ժամանակն ու նյարդերը խնայելու համար, շատերն այս գործը վստահում են մեզանում օրավուր աճող ֆիրմաներին և հատուկ այս նպատակի համար ստեղծված կազմակերպություններին: Վերջիններս ևս, անտարակույս, ամեն ինչ չէ, որ հեշտ ու հանգիստ են լուծում: Բանն այն է, որ այսօր առաջարկն սկսել է գերազանցել պահանջարկին: Ուրեմն, ինչպե՞ս անել, որ և վաճառողները կարողանան հարմար գներով ու կարճ ժամանակամիջոցում իրացնել իրենց տները, և գնորդները գոհ մնան:

Այս հարցերը զբաղեցնում են նաև այլ երկրների ու քաղաքների բնակիչներին, համապատասխան կազմակերպություններին: Վերջիններս որոնում ու գտնում են նորանոր ձևեր, որոնք, կարծում ենք, կհետաքրքրեն նաև մեզ մոտ նման գործով զբաղվողներին և ոչ միայն նրանց: Այսպես, ԱՄՆ-ի Մեն նահանգի ամուսնական մի զույգ առաջարկում է տների և ընդհանրապես անշարժ գույքի վաճառքի բավական անսովոր եղանակ: Այդ կերպ վերջերս նրանք 500 հազար դոլարով իրացրին մի ռեստորան: Ընդ որում, ցանկացողների թիվը գերազանցում էր 5 հազարից, իսկ հավաքված գումարը նախատեսվածից ավել է եղել 200 հազար դոլարով:

ՏՈ՞ՒՆ ԵՍ ՈՒԶՈՒՄ ԳՆԵԼ՝ ԳՐԵԼ ՍՈՎՈՐԻՐ

Նախ այն մասին, թե ինչո՞վ էր պայմանավորված այս նոր եղանակի ի հայտ գալը: Բանն այն է, որ վաճառքի ենթակա տների համար երբեմն այնքան մեծ գումարներ է պահանջվում, որ դժվար է լինում գտնել համապատասխան գնորդ: Ուրեմն, ինչ անել, ինչպես վարվել. նստել ու սպասե՞լ, թե երբ կհայտնվի հաստ դրամապանակով մեկը: Ոչ, ավելի լավ է գործել, անցկացնել, օրինակ, մրցույթ՝ թեկուզ գրական բնույթի, որին կարող են մասնակցել շատերը: Սան Ֆրանցիսկոյում գործող մի ընկերություն, որ կոչվում է «Creative Property Marketing» («Անշարժ գույքի ստեղծագործական շուկա», հասցեն՝ 740 A, 14th Street, Suite 416, San Francisco, CA 94114, հեռախոսներ՝ 415-255-0477, ֆաքս 415-255-6833) որոշել է նման ձևով վաճառքի հանել Լոս Անջելեսի կենտրոնում՝ Բևեռլի Հիլզից ոչ շատ հեռու գտնվող մի շքեղ առանձնատուն, որի տիրոջից դրա դիմաց ցանկանում է ընդամենը... 800 հազար դոլար: Նշված ընկերությունը գտնում է, որ իրենց հայտարարած մրցույթին կարող են մասնակցել նաև այլ երկրների քաղաքացիները, մի պայմանով միայն, երբ որպես մուտքի վճար նրանք մուծեն 115 դոլար: Ինչպես նշում է նույն ընկերության գործակալ Քեթի Միլլերը, «Տանտիրուհին կստանա իր պահանջած գումարը, իսկ մրցույթի հաղթողը հիանալի մի տուն»:

Դրա համար անհրաժեշտ է հավաքել 6750-ից ոչ պակաս մասնակիցներ: Նրանք տրված 250 բառերի օգտագործմամբ պարտավոր են անգլերենով գրել մի էսսե, որում պիտի պատմեն այն մասին, թե ինչու են ուզում ձեռք բերել այդ տունը: Ամենևին էլ պարտադիր չէ, որ մասնակիցները ունենան գրական աշխատանքի փորձ: Կգնահատվեն անկեղծությունն ու ստեղծագործական վերաբերմունքը: Եզրափակիչ դուրս կգա 50 մարդ, որոնց էսսեները կընտրի անկախ գրականագետներից ու գրաքննադատներից բաղկացած և պետականորեն ձևավորված ժյուրին:

Մի քանի մանրամասն լոսանջելեսյան տան մասին: Այն գտնվում է «20-րդ դար-Ֆոքս» կինոստուդիայից և գոլֆի խաղադաշտից քիչ հեռու ընկած մի խաղաղ անկյունում: Ունի 3 ննջարան և 2 լողասենյակ: Տան առաջին հարկում բնակարանստուդիան է, իսկ ետնաբակում՝ ճապոնական այգին՝ տեղավորված մի քանի մակարդակների վրա՝ իր լճակով, ջրվեժով, կամրջակով և դեպի քաղաք բացվող գեղեցիկ տեսարանով:

Երբ ինչ-ինչ պատճառներով հանկարծ մրցույթը տեղի չունենա, ապա մուտքի բոլոր վճարումները կվերադարձվեն ուղարկողներին: Իսկ կայանալու դեպքում ամենավերջում բոլոր մասնակիցներին կբաժանվի մեկական օրինակ այն էսսեից, որը դարձել է մրցանակակիր: Մինչ այդ յուրաքանչյուր մասնակից կստանա համապատասխան փաստաթուղթ, փոքրիկ գրքույկը, որում հանգամանորեն նկարագրված կլինեն դրա անցկացման կանոնները:

Վերջում հետաքրքրասերներին հայտնենք, որ դեռ ժամանակ կա, և ցանկացողները մինչև օգոստոսի 15-ը կարող են լրացուցիչ մանրամասնությունների համար դիմել նշված հասցեով, ապա օվկիանոսից այն կողմ ուղարկել իրենց կանաչ թղթադրամները:

Բարին ընդ ձեզ, բարեկամներ:

Պատրաստեց
ԼԵՎՈՆ ԼԱՆԻԿՅԱՆԸ

ԱՄՆ

Տնտեսության նորություններ

Ինչպես հաղորդեց ԱՄՆ-ի աշխատանքի նախարարությունը, երկրում ապրուստի արժեքը հունիսին չի փոխվել: 1991 թ. մարտից ի վեր առաջին անգամ սպառողական գները չեն բարձրացել: Ավելին, մայիսի համեմատությամբ գները իջել են. հագուստինը՝ 0,5 տոկոսով, պարենային ապրանքներինը՝ 0,4 տոկոսով, էներգիայի սպառման գները՝ 0,2 տոկոսով: Փոքր-ինչ բանկացել է բուժսպասարկումը (0,4 տոկոսով): Տնտեսագետների գնահատումների համաձայն, ընդհանուր առմամբ այս տարի սպառողական գները կբարձրանան 3–3,5 տոկոսով, որը փոքր-ինչ բարձր է անցյալ տարվա մակարդակից (2,9 տոկոս):

Տնտեսագետները նշում են, որ երկրի համար դրական այդ լուրը անորոշ ժամկետով հետաձգում է դաշնակցային պահեստային համակարգի՝ ԱՄՆ-ի կենտրոնական բանկի կողմից բանկային կողարի հնարավոր բարձրացումը: Անցյալ շաբաթ համակարգի պաշտոնական անձինք մտահոգություն արտահայտեցին արժեզրկման առնչությամբ և դեմոկրատ Բիլ Քլինթոնի իշխանության գլուխ անցնելու պահից ի վեր առաջին անգամ ակնարկեցին այն տոկոսաչափի բարձրացման հնարավորությունը, որով բանկերը դրամ են փոխ առնում դաշնակցային զանձարանից:

Ինչպես հաղորդեց նավթի ամերիկյան ինստիտուտը, այս տարվա առաջին կիսամյակում կտրուկ աճել է նավթի ներմուծումը ԱՄՆ, մինչդեռ սեփական արդյունահանումը իջել է վերջին 35 տարում ամենացածր մակարդակին, թեև նավթի պահանջարկը շարունակվում է աճել: Ինստիտուտի փորձագետների խոսքերով, երկրում նավթի հանույթը 1995 թվականից անշեղորեն նվազում է, և այդ միտումը կշարունակվի առաջիկա մի քանի տարում: Առաջին կիսամյակում բնական գազի արդյունահանման նոր սկսվող հորանցքների թիվը նվազել է 72 տոկոսով, իսկ նավթայինը, հորանցքներինը՝ 13 տոկոսով, հասնելով 1933 թվականից ի վեր ամենացածր մակարդակին:

Դաշնակցային պահեստային համակարգի հաղորդման համաձայն, մայիսին ԱՄՆ սպառողական շուկայում ապրանքների ապառիկ գնումները 802 միլիոն դոլարով նվազել են ապրիլի համեմատությամբ: Մեկ տարվա վերահաշվարկմամբ դա նշանակում է ապառիկ գնումների գումարի 1,3 տոկոս նվազում: Այս տվյալների պատրաստման ժամանակ հաշվի են առնվել ավտոմոբիլների, անվավոր շարժական տների ձեռքբերման փոխառությունները, ինչպես նաև կրթության, սեփական ձեռնարկության ստեղծման փոխառությունները: Հաշվի չեն առնվել վարկային քարտերով կատարված գնումները և անշարժ գույքի ձեռքբերման փոխառությունները:

«Ջեներալ մոթորզ» ընկերությունը հայտարարել է, որ մտադիր է եկող տարի մարդատար ավտոմոբիլների և բեռնատարների նոր նմուշների գները բարձրացնել համապատասխանաբար 1,5 և 2 տոկոսով: Ընդսմին, ավտոմեքենայի հիմնական հավաքածու մեջ չմտնող որոշ լրացուցիչ սարքավորումների, օրինակ, օդափոխիչների արժեքը, որոնք նախկինում էլ առաջարկվում էին առանձին վճարի դիմաց, անմիջապես կմտցվի մեքենայի ընդհանուր արժեքի մեջ:

Տնտեսագետների կարծիքով «Ջեներալ մոթորզը» այդ քայլին է դիմել, օգտվելով վալյուտային շուկաներում դոլարի համար բարենպաստ պայմաններից: Իենի փոխարժեքի աճին զուգընթաց ճապոնական ընկերությունների համար ավելի ու ավելի է դժվարանում իրենց ավտոմոբիլները ԱՄՆ արտահանելը, որի հետևանքով ճապոնական մեքենաների գներն ավելի արագ են աճում:

«Ֆորդ մոթոր» ընկերությունը նախատեսում է մինչև 1995 թ. կեսերը Տոկիոյի մոտակայքում բացել տեխնիկական խոշոր կենտրոն, որը բոլոր կտար ավելացնել ավտոդետալների և ագրեգատների մատակարարումները ճապոնացի ավտոմոբիլագործներին և սեփական հաճախորդներին: Շինարարությունը, որի համար նախատեսվում է ծախսել 50 միլիոն դոլար, սկսվելու է եկող տարի: Կենտրոնում կաշխատեն 80 տեխնիկ և մեխանիկ: Ապրիլին «Ֆորդը» պայմանավորվեց նաև այս տարվա աշնանը Հիրոսիմայի մոտերքում 14 միլիոն դոլարի արժողությամբ տեխնիկական կենտրոնի կառուցման շուրջը: Դրա միջոցով «Ֆորդը» ենթադրում է ընդլայնել իր կապերը «Մազդա» ընկերության հետ, որը ճապոնիայում «Ֆորդի» խոշորագույն գործընկերն է:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ-ԲԻԶՆԵՍ-ՏԱՍՍ

Լիտվա

Նախագահի Բրազաուսկասի հույսերը

Լիտվայի Նախագահ Ալգիրդաս Բրազաուսկասը համարում է, որ ազգային արժույթ՝ լիտ մտցնելն ավելի բարենպաստ պայմաններ կստեղծի տնտեսության զարգացման համար, իսկ դրա հետ մեկտեղ նաև սոցիալական հարցերի ավելի հաջող լուծման:

Այս տարվա 5 ամսվա ընթացքում հանրապետությունում կենսամակարդակը չվատթարացավ: Թվերը հաստատում են անկման դանդաղեցումը, արժեզրկման տեմպերի նվազումը, սակայն Բրազաուսկասը հայտարարում է, որ լրիվ կայունացման մասին խոսելը դեռ շուտ է:

Եւրոպ ունենալով Եվրոպայում, նա ասաց, որ անցումը դեպի շուկայական տնտեսություն արդեն երրորդ տարին ուղեկցվում է տնտեսական անկումով: Ազգային համախառն արտադրանքը 1992 թ. կազմեց 1989 թ. մակարդակի ընդամենը 51 տոկոսը: Գների աճեցման թափի և բնակչության եկամուտների բարձրացման միջև եղած ճեղքումը բարձր էր, սակայն այս տարի կայունացավ: Նույնիսկ այս դժվարին կացությունում Լիտվայի քաղաքացիների 63 տոկոսն աջակցում է շուկայական տնտեսությանը և միայն 19 տոկոսն է դեմ:

«Ես համարձակորեն հաստատում եմ, որ կայծիսալիզմը Լիտվայում հաստատվում անվերադարձորեն, և մենք կանգ չենք առնի կես ճանապարհին», հայտարարեց Լիտվայի Նախագահը:

Նա-ուշադրություն դարձրեց, որ քաղաքական կայունությունը պայմանավորում է նաև այն, որ բոլոր հիմնական քաղաքական ուժերը ճանաչում են ազատ շուկայի սկզբունքները և չեն քարոզում ոչ քաղաքական, ոչ էլ տնտեսական ծայրահեղություն, չեն հրահրում շովինիզմի կամ մարտնչող ազգայնամոլության տրամադրություններ: Ի դեպ, Նախագահի այս խոսքը բավականին վառ է բնութագրում նրա անձը: Ա. Բրազաուսկասի իշխանության գալով քաղաքական պայքարը չդադարեց, սակայն ավարտվեց ազգի բեկումնիների որոնումը, ՊԱԿ-ի գործակալների և լրտեսների բացահայտման հիստերիան:

Ալգիրդաս Բրազաուսկասը երկիրը ճգնաժամից դուրս բերելու ուղին տեսնում է ոչ միայն բարենորոգումների իրականացման և լիտի մտցման մեջ: Նա առաջարկում է վճռականապես ինտեգրվել եվրոպայի քաղաքական, տնտեսական և անվտանգության կառուցվածքների մեջ: Բարիդրացիական կապեր և ինտենսիվ համագործակցություն ունենալ կենտրոնական և Արևելյան Եվրոպայի բոլոր երկրների, հատկապես Ռուսաստանի, Լեհաստանի և Բելառուսի հետ: Դյուսիսային երկրների օրինակով նա առաջարկեց ստեղծել Բալթիայի երկրների նախարարների խորհուրդ:

Նախագահը ջանք է թափում, որպեսզի Լիտվան դառնա տարանցիկ երկիր: Դրա համար նա ձեռնամուտ է տրանսպորտային երկու միջանցք, որոնք միավորում են ծովային, երկաթգծային և խճուղային ճանապարհները: Դրանցից մեկը արևելք-արևմուտք ուղղությամբ, որը հյուսիսային և բալթյան երկրները միացնում է Ռուսաստանի, Ուկրաինայի, Բելառուսի և ԱՊՀ-ի այլ պետությունների հետ: Նախագահի այդ գաղափարում նկատվում է Լիտվայի աշխարհաքաղաքական դիրքի հստակ տեսիլքը, որը գտնվում է Արևելքի և Արևմուտքի միջև:

Դյուսիս-հարավ տրանսպորտային միջանցքը այսպես կոչված «Վիա Բալթիկա» նախագիծն է, որի միջոցով կհաջողվի Սկանդինավիան կապել Արևմտյան և Հարավային Եվրոպայի հետ:

Այդ բոլորից բացի, ակտիվորեն ստեղծվում են համատեղ ձեռնարկություններ կամ արտասահմանյան կապիտալով ձեռնարկություններ, որոնց թիվն այժմ Լիտվայում հասնում է 2500-ի: Դրանցից շատերն ստեղծվել են ռուսաստանյան ներդրողների կողմից: Կան նաև լեհական, շվեյցարական, ամերիկյան, գերմանական, նորվեգական, դանիական ձեռնարկություններ:

Մի խոսքով, Ա. Բրազաուսկասը լավ հեռանկարներ է տեսնում: Լիտի մտցումը նշված ուղու լուրջ քայլերից միայն մեկն է: Դրա հետ մեկտեղ Նախագահը չի թաքցնում իր անհանգստությունն այն փաստարկների կապակցությամբ, որոնք բարդացնում են կայունացման գործընթացը: Դրանցից մեկն է ներմուծվող էներգետիկ ռեսուրսների գների մեծական աճը: Սակայն գների և մրցակցման ծառայության տեսքերների կառավարությունը ներկայացված գների տեսությունից պարզվում է, որ բնակիչները շուտով սննդամթերքի դիմաց կվճարեն ավելի շատ: Այսպես օրինակ, ալյուրը, հացը և ծավարեղենը կթանկանան մեկ հինգերորդով, տավարի միսը 19 տոկոսով, խոզինը 11, կաթը 15 տոկոսով և այլն: Այսպիսին կլինի գների բարձրացումը լիտի մտցնելուց հետո:

Այնպես որ Նախագահի և նրա հեռանկարային գաղափարների առջև հնարավոր է լուրջ արգելապատնեշ: Ոչ՞ որ, եթե բարեփոխումները չընթանան, արգելափակվեն, դրանից հետևությամբ կոցավի ընդդիմությունը իշխանության համար պայքարում: Իսկ ասելու, թե կյանքը Լիտվայում բարելավվում է, առայժմ խոսք ոչ մի հիմք չկա: Նույնիսկ ազգային արժույթ մտցնելուց հետո:

«Российская газета», 10 հուլիս, 1993

Գիտական

Ոսկին այնքան էլ կայուն չէ

Իրենց ոսկին հողի մեջ թաքցնողները չեն կարող միանգամայն հանգիստ լինել: Բանն այն է, որ ընդունված տեսակետին հակառակ ոսկին հավերժորեն չի դիմանում բնական պայմաններում: Դա վերջերս պարզեցին ֆրանսիացի հետազոտողները: Գաբոնի և Կենտրոնական Աֆրիկայի Հանրապետության անտառներից հավաքված տասնյակ հազարավոր ոսկեհատիկների մանրակրկիտ վերլուծությունը ցույց տվեց, որ ոսկին քայքայվում է անտառային բույսերի փտումից առաջացող կլորի միացությունների և օրգանական թթուների ազդեցությունից: Ճիշտ է, այդ գործընթացն անչափ դանդաղ է տեղի ունենում, բայց ի վերջո նկատելի է դառնում:

Քանդակագործ մանրէներ

Շրջակա միջավայրի աղտոտումից քայքայված որևէ արձանի դեմքը վերականգնելու համար շուտով, թերևս, հնարավոր լինի բավարարվել... ջրով: Ի հարկե, ոչ թե պատահական, այլ Ֆրանսիայի Յոնի նահանգի Արսի սյուր Կյուր բնակավայրի քարանձավի ջրով: Կենսաբան Ժան-Պիեռ Ադոլֆը վերջերս այնտեղ հայտնաբերեց «շինարար մանրէներ»: Իրոք, այդ ջրում գտնվող մանրէները «կառուցում են» կրաքարի մի տեսակ՝ կալցիտ, որից քարանձավներում գոյանում են ստալակտիտներ և ստալագմիտներ (ծորաքարեր և պտկաքարեր): Գիտնականները մտադիր են հիշյալ քարանձավի քանդակների վրա պատշաճ ձևով տեղծել ժամանակի պատճառած վնասները վերացնելու համար: Վերջերս Լուվրի թանգարանի արձաններից մեկի վրա սկսվեց քարանձավի ջրի ազդեցության ստուգումը, որի արդյունքները հայտնի կդառնան սեպտեմբերի կեսերին:

Անվնաս գլանակներ չկան

Տարածված է այն կարծիքը, թե ձյութի և նիկոտինի թույլ քանակություն պարունակող գլանակները «թույլ» գլանակների համեմատությամբ նվազեցնում են սրտամկանի ինֆարկտի առաջացման հավանականությունը: Վերջերս իտալացի գիտնականների անցկացրած ծավալուն հետազոտության արդյունքները, որոնք հրապարակվել են British Medical Journal-ում, հերքում են այդ տեսակետը: Ավելի վաղ ամերիկացի մի խումբ գիտնականներ նույնպես հանգել էին այն եզրակացությանը, որ «թեթև» գլանակներ ծխելը բնավ էլ չի նվազեցնում հիվանդության վտանգը:

Գնալը ճիշտ է

Ռուսաստանում բացված հատուկ գերատեսչությունը փորձում է կանոնակարգել և պետական հովանավորության տակ վերցնել արտասահմանյան երկրներ աշխատելու մեկնողների գործունեությունը: Այլևս կասկած չկա, որ արտասահմանում աշխատելը շահավետ է ինչպես աշխատողի, այնպես էլ այն երկրի համար, որի քաղաքացին է նա: Ամբողջ հարցն այն է, որ օտարերկրյա աշխատողներին աշխատանքի վերցնելիս գործածում պահողնի համապատասխան միջազգային նորմերը, ինչպես աշխատանքի վարձատրության, այնպես էլ պայմանների առնչությամբ, որոնք որ անտեսվում են «ընդհատակյա» աշխատանքի դեպքում: Ի դեպ, Հնդկաստանի, Պակիստանի և սափական այլ երկրների քաղաքացիները, որոնք աշխատանքի են մեկնում արտասահման, ամեն տարի տուն են բերում 2-7 միլիարդ դոլար: ■

Հայտարարություն

ՀՀ ԳԽ-ի որոշմամբ «Բնակչության նվազագույն կենսապահովման մասին» հարցի շուրջ ՀՀ կառավարության և Սոցիալական համաձայնության դաշինքի միջև կայացած բանակցությունների արդյունքների մասին Սոցիալական համաձայնության դաշինքը ս. թ. հուլիսի 20-ին ժամը 15-ին Միությունների տանը (ք. Երևան, Հանրապետության հրապարակ 10, 1-ին հարկ, 22 սենյակ) հրավիրում է մամուլի ասուլիս:

Մամուլի աշխատակիցների մուտքը ազատ է:

Հեռախոս՝ 56-22-76

digitised by A.R.A.R.@

Քաղաքական

Ջեյմս Ա. Բեյքեր. «ՄԵՆՔ ՉՊԵՏՔ Է ՆԱՀԱՆՋԵՆՔ ՀԱՄԱՇԽԱՐՀԱՅԻՆ ՂԵԿԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԴԵՐԻՑ»

Քլինթոնի վարչակազմի դեմ ուղղված ամենամեծ մեղադրանքը իզոլացիոնիզմն է (այլ խոսքով ասած, ինքնամեկուսացման քաղաքականությունը): Այս մեղադրանքը հաճախակի է հնչում Քլինթոնի հակառակորդների շուրթերից եւ պատահական չէ, որ հենց դրա վրա է դնում շեշտը նախկին պետքարտուղար Ջեյմս Բեյքերը իր վերջին հրապարակային ելույթում: Դեմոկրատական կուսակցության բարձրաստիճան գործիչը, որն իր կուսակցական ընկերների հետ նախապատրաստվում է ընտրական գալիք պայքարին, արտաքին քաղաքականության մեջ Քլինթոնի քայլերը համարում է շեղում սառը պատերազմից հետո ԱՄՆ-ի որդեգրած ռազմավարությունից եւ կոչ անում պահպանել ու ամրապնդել ԱՄՆ հեգեմոն դերը:

Սակայն արդյոք ԱՄՆ ներկա իշխանությունները ինքնամեկուսացման քաղաքականությո՞ւն են վարում եւ իրենցից օտարում առաջնորդի դերը միջազգային խնդիրներում: Փաստերը ցույց են տալիս հակառակը: Անող կարգով ընդլայնվում եւ ուժեղանում է ԱՄՆ-ի ներկայությունը աշխարհի բոլոր վայրերում: Զինուժերի կրճատման փոխարեն ամերիկյան իշխանություններն արդիականացնում են դրանք եւ ուշադրությունը կենտրոնացնում փոքրաթիվ, լավ վարժեցված եւ շարժուն կազմավորումների ստեղծման խնդրին, մեծացել եւ ուռճացել է դիվանագիտական կորպուսը (որը կապված է ոչ այնքան նոր պետությունների կազմավորման հետ, որքան աշխարհաքաղաքական նոր խնդիրների առաջադրման), քարոզչական մեքենան ոսկական նոր թափ է առել սառը պատերազմի տարիների համեմատ, նշանակալիորեն աճել է հետախուզական գործակալությանը տրամադրվող գումարը: «Փոթորիկ անապատում» գործողությունից հետո Միացյալ Նահանգները առանց բարդությունների շարունակում է ՄԱԿ-ի հովանու ներքո իրականացնել միջազգային առաքելություններ: ԱՄՆ-ը միջնորդական գործունեությամբ է հանդես գալիս այլ գերտերությունների (Ռուսաստանի, Չինաստանի) ավանդական ազդեցության ոլորտներում: Այս փաստերը վկայում են, որ «նոր աշխարհակարգի» կառուցման ծրագիրը, ըստ որի ԱՄՆ-ը ցանկանում է վերջնականորեն ամրագրել աշխարհում իր հեգեմոն դերը, կայուն ինստիտուտների ստեղծման ճանապարհով հսկել եւ վերահսկել աշխարհում կատարվող գործընթացները,- Քլինթոնի վարչակազմի օրոք էլ շարունակում է մնալ գործողության մեջ: Բնականաբար ԱՄՆ վերջին նախագահը, որին բաժին ընկավ ճգնաժամի մեջ գտնվող տնտեսություն, մեծ ուշադրություն կենտրոնացնելով երկրի ներքին խնդիրներին, ժամանակ առ ժամանակ շեղումներ եւ վրիպումներ է թույլ տալիս «նոր աշխարհակարգի» կառուցման գործում: Սակայն միամիտ կլինի կարծել, թե նախագահը կամ նրա թիմակիցներն ընդունակ են կասեցնել կամ փոխել ամերիկյան պետական այն հզորագույն մեքենայի աշխատանքը, որի ծեւավորումն ու կայացումը տեւել է դարեր եւ որը ի վերջո հասել է նվիրական երազանքին՝ դարձնելով ԱՄՆ-ը հեգեմոն տերություն: Ուստի իզոլացիոնիզմի շուրջ վիճաբանությունը պետք է ընկալել որպես զուտ իշխանության համար միջկուսակցական պայքարի դրսեւորում եւ նեղ նպատակների համար տերմինի շահարկում:

Սակայն, այս ամենի հետ, չենք կարող անտարբեր անցնել մտահոգիչ մի հանգամանքի կողքով: Բեյքերը, հիմնավորելով ԱՄՆ-ի առաջնորդության ընդհանուր կարիքներին, առանձնահատուկ ցինիզմով նշում է, որ նույն ընդհանուր կարիքներն են պահանջում ԱՄՆ-ի առաջնորդությունը, երբ ճգնաժամային իրավիճակներ են ստեղծվում: Անմիջապես համեմատության եզրեր ես տանում գործարքային նույնատիպ ցինիկ այն հայտարարությունների հետ, որ հայ-ադրբեջանական հակամարտության գոտում կենտրոնի հեռացումը պահանջող անձինք նույն այն մարդիկ են, որոնք իրադրության բարդացման դեպքում աղերսում են կենտրոնի միջամտությունը: Սա բացի քաղաքագիտական խնդրից ուժեղ եւ թույլ կողմերի հարաբերություններն արծարծող լուրջ փիլիսոփայական հիմնահարց է: Ուժեղը պարտադրելով թույլին որոշակի իրավիճակ, թողնում է ընտրության սահմանափակ հնարավորություններ: Ուստի անհիմն ու անբարոյական է ուժեղի մեղադրանքը թույլին, երբ վերջինս ընդամենը իշխողի թողած մի ընտրությունը ջանում է փոխել մյուսով:

Եթե ամերիկյան գործիչներն այս ճակատագրական պահերին, երբ ուրվագծման մոտ է միջպետական եւ ազգամիջյան նոր համակարգը, շարունակեն գործել նույն օրենքներով, սկզբունքներով եւ բարոյականությամբ, ապա վստահաբար կարելի է ասել, որ նրանց երազած նոր աշխարհակարգը կդառնա ապագա ցնցումների եւ աղետների պատճառ:

Ստորեւ ներկայացնում ենք Բեյքերի ելույթն ամբողջությամբ: Վ. Թ.

Նախագահ Քլինթոնը եւ նրա վարչակազմը կանգնած են բարդ իրողության առջեւ. հետսառըպատերազմյան աշխարհում միջազգային անորոշությունը եւ ներքին ֆինանսական լարվածությունը մեծացնում են միջազգայնորեն նախագահական առաջնորդության պահանջը:

Երկրի ներսում եւ նրանից դուրս ղեկավարների հետ զրույցներում դժվար կգտնենք մեկ բանա. ամերիկյան առաջնորդությունը կամ ավելի ճիշտ, նրա զգացվող պակասը:

Իհարկե, այս առաջնորդության հետ կապված մշտապես գոյություն ունի պարադոքս: Այն պարագաներում, երբ մենք առաջնորդում ենք, Ամերիկայի եվրոպական կամ ասիական բարեկամները քննադատում եւ բողոքում են, սակայն նրանք սարսափում են, երբ դա մենք չենք անում: Ունենալով ընտրության հնարավորություն, նրանք մշտապես կընտրեին ավելին, քան ամերիկյան առաջնորդությունն է: Նրանք գիտեն, ինչպես մենք, որ աշխարհը կդառնա ավելի վտանգավոր, երբ Ամերիկան թուլացրի առաջնորդության վակուում:

Քլինթոնի վարչակազմը ձեռք է բերել որոշ հաջողություններ արտաքին քաղաքականությունում: Նրա աջակցությունը Ռուսաստանի նախագահ Ելցինին եւ դեմոկրատական բարեփոխումներին եղել է ուղղակի եւ կենտրոնացված: Վարչակազմը նաեւ արժանի է վստահության իրաքյան այն հարձակման համար, որը իրականացվեց ի պատասխան նախկին նախագահ Բուշի դեմ մահափորձի իրաքյան ծրագրի:

Սակայն ընդհանուր նկարագիրը աղավաղված է:

Բոսնիայի խնդրում վարչակազմի անհանգիստ ազդանշանները վախ առաջացրին եվրոպական մայրաքաղաքներում եւ խորացրին բալկանյան ողբերգությունն ԱՄՆ-ի միջամտության կեղծաբար մեծացող սպասելիքների պատճառով: Երբ մենք շարունակում ենք բացել ճապոնական շուկաներն ամերիկյան ապրանքների առջեւ ընտրելով Ճապոնիայի դեմ հանրային պայքարը, դիմում ենք ռիսկի՝ զիջելու բարձր աստիճանը եւ մեծացնում ենք կասկածներն ազատ առեւտրի հանդեպ Ամերիկայի պարտավորության հարցում: Վարչակազմը քաղաքավարի կերպով հաստատում է Բուշի դիրքորոշումները հաիթյան փախստականների եւ Չինաստանի համար առեւտրի բարենպաստության կարգավիճակի խնդիրներում, սակայն վարում անորոշ խոսակցություններ, եւ դրանով հարցականի տակ է դրվում ԱՄՆ արտաքին քաղաքականության հաստատունությունը:

Ինչքան որ մտահոգիչ է, թե ինչ է մտածում աշխարհը, նույնքան էլ մտահոգիչ է, թե ինչ է վարչակազմը մտածում աշխարհում Ամերիկայի դերի մասին: Սողացող ինքնամեկուսացումն ըստ երեւույթին աջակցություն է գտնում վարչակազմի ներսում ի դեմս նրանց, ովքեր կասկածում են ԱՄՆ-ի առաջնորդության անհրաժեշտության հարցում:

Առասպել 1-ին: Որեւէ մեկը կարող է առաջնորդել

Այս առասպելը մեղմացնում է մի կողմից ինքնահավանությունը եւ մյուս կողմից սահմանափակում ցանկապատական մտածումները: Նրա կողմնակիցները պարեպատվորեն գանգատվում են, որ Ճապոնիան, Գերմանիան եւ մյուսները չեն «կատարում իրենց բաժին գործը» եւ ինքնորոշմանալիզմի այդտեղ հույսեր են տածում, օրինակ ՄԱԿ-ի միջոցով:

Գոյություն ունի այս երկուսի՝ թե բողոքների եւ թե հույսերի որոշակի հիմնավորվածություն: Գերմանիան, Ճապոնիան եւ մյուսները պետք է խաղան միջազգային ավելի գործուն դեր: Գերմանիան եւ Ճապոնիան կարող են լավագույն ձեւով անել դա Միացյալ Նահանգների հետ գործընկերության ենթատեքստով կամ G-7 (խումբ արդյունաբերապես զարգացած 7 երկրների կազմակերպության մասին է) գործընթացի կամ շրջանային այնպիսի կազմակերպության միջոցով, ինչպիսին ՆԱՏՕ-ն է եւ Ասիայի Խաղաղօվկիանոսյան տնտեսական համագործակցությունը: Սակայն պատմական եւ սկզբունքային լուրջ պատճառներով Գերմանիան, Ճապոնիան եւ մյուսները մնում են անպատրաստ ստանձնելու Ամերիկայի համաշխարհային առաջնորդության դերը: Երբ մենք վակուում ստեղծենք, նրանք չեն կարող լցնել այն: Ոչ էլ դա կարող է անել ՄԱԿ-ը: Թեեւ նա բավականին ուժեղացել է սառը պատերազմի ավարտին, անարդյունավետ է ընդհանուր հայտարարի բերումով որոշում կայացնելու գործում, քանի դեռ ԱՄՆ-ը չի ստանձնում ղեկավար դեր վիճաբանությունների կանոնակարգման եւ ուժային գործողությունների խնդրում:

Դեռ ավելին, կան որոշ վայրեր, ուր միայն ԱՄՆ-ը կարող է առաջնորդել: Միջին Արեւելքում, օրինակ, խաղաղության գործընթացը չի կարող հաջողվել առանց ԱՄՆ-ի ուղղակի մասնակցության:

Առասպել 2-րդ: Մենք չենք կարող ղեկավարել:

Այն պատճառով, որ մենք կանգնած ենք բյուջետային դժվարությունների առջեւ: Սակայն այս դժվարությունները խոչընդոտում են, այլ ոչ թե խանգարում կայացող ամերիկյան առաջնորդությանը: Միացյալ Նահանգները (դեռեւս աշխարհի ամենամեծ տնտեսությամբ երկիրն է, որի աշխատողները ամենից բարձր արտադրողականություն ունեն), միջազգային առաջնորդության համար ունի բավարար պաշարներ, եթե դրսեւորի կամք եւ ինքնավստահություն դրանք օգտագործելու հարցում:

Որոշ անձինք մտածում են, թե մենք չէինք կարող իրականացնել «Փոթորիկ անապատում» գործողությունը միայնակ: Մենք չարեցինք այդպես: Մենք կառուցեցինք երկրորդ համաշխարհային պատերազմից ի վեր մեծագույն դիվանագիտական եւ ռազմական կոալիցիան եւ արդարեն բաժանեցինք բեռը:

Նախագահ Քլինթոնը պետք է նմանապես կառուցող լինի: Ներկայումս սա ավելի կարեւոր է, քան աջակցությունը նախկին Խորհրդային Միության բարեփոխումներին: Երբ ներքին մտահոգությունը ճապոնական կառավարությանը դարձնում է տատանվող Ռուսաստանին օգնություն հասկացնելու գործին լիակատար մասնակցություն բերելու հարցում, ապա մենք պետք է սփոփենք նրան աջակցելու բարեփոխմանը եւ ժողովրդավարությանը Ուկրաինայում, Ղազախստանում, Հայաստանում, բալթյան հանրապետություններում եւ մյուս անկախ պետություններում:

Առասպել 3-րդ. Հաղթելով սառը պատերազմում մենք կարող ենք մեզ թույլ տալ չղեկավարել

Համայնավարության փլուզման հետ (երբ այս առասպելը ծնվեց) աշխարհը դարձավ բավականին ապահով ԱՄՆ-ի համար, որպեսզի նա դուրս գալ այնտեղից: Այս առասպելը հանգեցնում է նրան, որ մենք դադարում ենք ճկատել այն սպառնալիքները, որոնց դեմ հանդիման ենք. նախկին Խորհրդային Միությունում հակամարտության աճող վտանգը, Իրանի շրջանային հավակնությունները, զանգվածային ոչնչացման զենքերի տարածումը (հատկապես Հյուսիսային Կորեայի միջուկային ծրագիրը) եւ Սադդամ Հուսեյնի մնացորդային սպառնալիքը: Անտեսվում է այն տարածքը, որի մեջ այսօրվա փոքր սպառնալիքները կարող են վաղը դառնալ լուրջ մարտահրավերներ:

Քննենք ողբերգությունը նախկին Հարավսլավիայում: Անհավանական է վերջ դնել հակամարտությանը Բոսնիայի բաժանման միջոցով: Հակամարտությունը հավանաբար կընդլայնվի, քանի դեռ ԱՄՆ-ը չի զալվանացրել «զսպման ռազմավարությունը»:

Խրախուսվում է, որ Քլինթոնի վարչակազմը ամերիկյան դիտորդներ ուղարկի Մակեդոնիա: Սակայն ավելի էական գործողություն կլինի ՆԱՏՕ-ի միջոցով կազմակերպված եւ կառավարվող միջոցառումը կանխելու մղձավանջը նախկին Հարավսլավիայում, որպեսզի այն չվերածվի բալկանյան ընդհանուր պատերազմի: Նման գործողությունը կլինի իդեալական ՆԱՏՕ-ի համար: Ցանկալի կլիներ ապահովել Ռուսաստանի գործուն մասնակցությունը զսպման այդ ռազմավարությունում:

Մենք չենք կարող սպասել եվրոպացիներին, որ նրանք գործեն ինքնուրույնաբար: Բոսնիայում Եվրոպայի անգործության տխուր պատմությունը ցույց է տալիս, որ միայն ամերիկյան առաջնորդությունը կբերի այս խնդրում Եվրոպայի միասնական գործողություններ:

Սա չի նշանակում, որ Միացյալ Նահանգները պետք է դառնա աշխարհի ոստիկանը: Սակայն մենք պետք է ցանկանանք գործել մյուսների հետ այնտեղ, որտեղ մեր կենսական շահերը խաղադրույքի վրա են: Ընդգրկուն բալկանյան պատերազմից, որը կարող է ներգրավել ՆԱՏՕ-ի այնպիսի դաշնակիցներին, ինչպիսիք են Հունաստանն ու Թուրքիան եւ նորանկախ դեմոկրատիաներին, ինչպիսիք Ալբանիան ու Բուլղարիան են, խուսափելը կենսական շահ է:

Առասպել 4-րդ. ԱՄՆ-ը կարող է առաջնորդել միջազգայնորեն, սակայն ոչ նախագահը:

Սա հարաբերական վաղ առասպել է, բվագրված հունվարի 20-ից: Անհրաժեշտ է, որ նախագահ Քլինթոնը նույն չափ ուշադրություն կենտրոնացնի արտաքին խնդիրներին, որքան նա ցանկանում է կենտրոնացնել ներքին խնդիրներին: Աշխարհը նրան չի սպասում:

Արտաքին հաջող քաղաքականությունը կախված է նախագահական առաջնորդությունից երկրի ներսում եւ նրանից դուրս: Այս առաջնորդությունը չի կարող լիազորվել մեկ ուրիշին:

Որոշ անձինք համեմատում են ներկայումս վարչակազմի բեւեռացումը ներքին խնդիրների վրա 1981 թ. տնտեսական ծրագիրն իրականացնելու ուղղությամբ Ռեյգանի վարչակազմի նպատակասլաց ջանքերի հետ: Սա պատմության հիմնավոր սխալ մեկնություն է: Ռեյգանը ներքին տնտեսության խնդիրը դրեց իր օրակարգի բարձրակետում: Սակայն նա չանտեսեց Ամերիկայի դերն աշխարհում: Ռեյգանի արտաքին քաղաքականության համոզմունքները հստակ էին: Ամերիկյան ժողովուրդը, մեր դաշնակիցները եւ մեր հակառակորդները հասկանում էին դրանք:

Կան մարդիկ, որոնք հավատում են, որ ԱՄՆ-ի գործունեությունն աշխարհի մնացած մասերում ուղղակիորեն դեմ է ամերիկյան շահերին: Մյուսները տարբեր պատճառներով իրենց անհարմար են զգում ԱՄՆ-ի ուժի այս կոնցեպցիայի եւ նրա գործադրման կապակցությամբ: Սակայն ամերիկացիների մեծ մասը գիտի, թե որքան շատ բան է արել ամերիկյան գործունեությունը (խոսքն արտաքին քաղաքականության մասին է) իր սեփական երկրի եւ աշխարհի համար այն պահից, երբ մենք ստանձնեցինք առաջնորդության թիկնոցը Երկրորդ համաշխարհային պատերազմի ավարտից հետո:

Իմաստուն այրերը խնդում էին, երբ նախագահ Ռեյգանը Խորհրդային Միությունը կոչեց «չարիքի կայսրություն»: Այո, նա չարիք էր եւ մեծապես շնորհիվ վերջին 45 տարիների ամերիկյան նախագահների հաստատակամության այն վերացավ: Հակառակ իր գործած սխալների, Ամերիկան եղել է հանուն բարու նպատակաուղղված ուժ բոլոր դարերում: Մենք մնում ենք միակ երկիրը, որը կարող է պատասխանատվորեն նախագծել կարգուկանոն ողջ աշխարհում:

Ուստի մենք պետք է գրենք ԱՄՆ-ի առաջնորդության վերաբերյալ բոլոր այս առասպելները: Կան ճշմարտություններ ստեղծում են հեշտ, սակայն վատ քաղաքականություն: Այն քաղաքականությունը, որը հիմնված է առասպելի վրա, երբեք չի կարող ազդել բարդ իրողությունների վրա եւ ոչ էլ հարմարվել դրանց: ■

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Մշակույթի հայկական ֆոնդը ս.թ. հուլիսի 22-ին Գ. Սունդուկյանի անվան ակադեմիական թատրոնում հրավիրում է մասնակցելու զոհված ազատամարտիկների հիշատակին նվիրված Բարեգործական համերգի, որտեղ հանդես կգան զոհված ազատամարտիկների շնորհալի երեխաներ, ԴԵԴ կենտրոնի սաներ, ՄՃՖ-ի կրթաթոշակառուներ, Գեղագիտական կենտրոնի սաներ:

ՀԱՄԵՐԳԻ ՀՈՎԱՆԱՎՈՐՆ Է «ԹԱԳՈՒՀԻ» ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

Բարեգործական համերգի նպատակն է սատար լինել զոհված ազատամարտիկների շնորհալի երեխաներին: Այդ կապակցությամբ ստեղծվել է հատուկ ֆոնդ: Աջակից լինելու ցանկություն ունեցողները կարող են իրենց ներդրումներն անել՝ Հայէկոնոմբանկ, հ/հ **702601**, կոդ **370101572**, Մշակույթի հայկական ֆոնդ, Զոհված ազատամարտիկների շնորհալի երեխաներին աջակցելու հատուկ ֆոնդ:

Համերգի սկիզբը ժ. 16.00-ին

Տոմսերը վաճառվում են Մշակույթի հայկական ֆոնդում (Գր. Լուսավորչի թ. 15) եւ Գ. Սունդուկյանի անվան ակադեմիական թատրոնի տոմսարկղում:

digitised by A.R.A.R.@

Հնդկաչին

ՎԻԵՏՆԱՄ. ՎԱՐԿԵՐ ԵՎ ՎԵՐԱԿԱՌՈՒՑՈՒՄ

Վերջին ժամանակներս ԱՄՆ-ը սկսում է փոխել վերաբերմունքը Վիետնամի նկատմամբ: Օրերս նախագահ Բիլ Քլինթոնը նշանակալի քայլ կատարեց, վերացնելով Միջազգային վալյուտային հիմնադրամի (ՄՎՀ) կողմից Վիետնամի վարկավորման վրա ԱՄՆ-ի հաստատած արգելքը: Քլինթոնն այդ վճիռը կայացրեց, որպեսզի այլեւս չհակադրվի ՄՎՀ-ն Վիետնամի ունեցած պարտքը չհոյալ հայտարարելու մյուս երկրների (մասնավորապես Ֆրանսիայի եւ Ճապոնիայի) ջանքերին:

Վիետնամն այլեւս մռայլված ու քաղցի ճճահաճույքին հանձնված երկիր չէ եւ կարող է զարգացման համար վարկեր վերցնել ՄՎՀ-ից եւ Համաշխարհային բանկից: Հանոյի միջազգային ֆինանսավորման հարցում իր դիրքորոշումը մեղմացնելով, ԱՄՆ-ը վճռական քայլ արեց Վիետնամի կոմունիստական վարչակարգի հետ հարաբերությունների կարգավորման ուղղությամբ: Ամերիկացիներն առայժմ չեն վերացրել 1975 թ. ի վեր Վիետնամի նկատմամբ հաստատված առեւտրատնտեսական արգելքը: Բայց ենթադրվում է, որ այդ խնդիրը եւս սեպտեմբերի կեսերին կստանա իր դրական կամ բացասական լուծումը:

Սակայն սույն նոր մոտեցման շնորհիվ Վիետնամը կկարողանա վերաֆինանսավորել ՄՎՀ-ին իր ունեցած 140 միլիոն դոլարի ժամկետանց պարտքը եւ հետագայում նոր վարկեր ստանալ: Միաժամանակ նա հնարավորություն կունենա դիմելու Համաշխարհային բանկին, որը հայտարարել է 350 միլիոն դոլարի առաջարկման մասին, ինչպես նաեւ Զարգացման ասիական բանկին, որը Վիետնամի համար մինչեւ վերջերս անմատչելի էր ԱՄՆ-ի դիրքորոշման պատճառով:

Հայտնի է, որ Քլինթոնը երիտասարդ տարիքում Վիետնամի պատերազմի հակառակորդներից է եղել: Պատահական չէ, որ պատերազմի վետերանների զորեղ լոբբին եւ բանակի մի մասը դեմ են արտահայտվում նախագահի որոշմանը, մինչդեռ գործարար շրջանները ողջունում են այն, քանի որ Ասիայում մի նոր շուկա է բացվում իրենց համար: Նրանք վարչակազմին կոչ են անում արագացնել Վիետնամի պատերազմում անհետ կորած ամերիկացի զինվորների հետ կապված խնդրի լուծումը, որպեսզի ամերիկացի գործարարները վիետնամական շուկայից դուրս չմղվեն ֆրանսիացի կամ ճապոնացի մրցակիցների կողմից:

Փորձագետների հաշվարկների համաձայն, Վիետնամին առաջիկա 10 տարում հարկավոր լինի 40-50 միլիարդ դոլլար արտասահմանյան ներդրում: Այնպես որ անհրական են ոմանց այն կանխատեսումները, թե Վիետնամը ռեկորդային կարճ ժամկետում իր զարգացմամբ կհասնի Հարավարեւելյան Ասիայի «փոքր վիշապներին» (Թայվան, Հոնկոնգ, Սինգապուր, Հարավային Կորեա): «L'Express» հանդեսը հունիսի 15-ի համարում նշում է, որ 1992 թ. Վիետնամի առեւտրական հիմնական գործընկերները եղել են Սինգապուրը, Ճապոնիան, Հոնկոնգը, Ֆրանսիան եւ այլն: Իսկ 1993 թ. սկզբներով, ֆինանսական ամենամեծ ներդրումները կատարել են Թայվանը, Հոնկոնգը, Կորեան: Ներկայումս Վիետնամում մեկ շնչին ընկնող համախառն ազգային արտադրանքը կազմում է տարեկան մոտ 250 դոլլար: Անելիքներ շատ կան: Մոտ 40 տարվա հակամարտությունները եւ դրանց հաջորդած տասնամյա անչափ վատ կառավարումը լիովին քայքայել են երկրի տնտեսական ենթակառուցվածքը:

Ողջալի վիճակում են ոչ միայն երկաթուղիները, այլեւ ճանապարհները, կամուրջները, նավահանգիստները, ջրանցքները, օդանավակայանները եւ այլն: Երկիրը մի վիթխարի շինհրապարակ է, որտեղ ամեն ինչ պետք է վերափոխվի:

Բացի դրանից, չնայած երկրում սկսած շուկայացմանն ու վերակառուցմանը (վիետնամերեն «դոյ մոյ»), քաղաքական կյանքում շարունակում են իշխել սոցիալիզմի մեթոդները: Բյուրոկրատները մանրախնդիր են, անբաժինաց, կասկածամիտ եւ կաշառակեր: Քաղաքներում վիճաբանություններ են ծագել հանրային ծեռնարկությունների սեփականաշնորհման առնչությամբ: Արտասահմանյան ներդրումներին վերաբերող օրենքները պետք է վերանայվեն եւ հստակեցվեն:

Այս ամենին գումարվում է Եվրոպայի գործազուրկ վիետնամցիների խնդիրը: Ինչպես նշում է «Le Point» հանդեսը, Ֆրանսիան այժմ մտահոգված է Գերմանիայի արեւմուտքում հազարավոր գործազուրկ վիետնամցիների ներկայությունից: Մի ժամանակ նրանք աշխատում էին ԳԴՀ-ում, ԽՍՀՄ-ում, Չեխոսլովակիայում, Լեհաստանում, իսկ սոցիալիստական ճամբարի փլուզումից հետո անցան Արեւմտյան Գերմանիա: Այդ վիետնամցիներից շատերն ուզում են տեղափոխվել Ֆրանսիա, պնդելով, թե այնտեղ ընտանիքներ ունեն:

Չնայած այս բոլոր դժվարություններին, Վիետնամում բարելավման հույսեր կան: Երկրի գրեթե 70 միլիոնանոց բնակչությունը հայտնի է իր հնարամտությամբ եւ հարմարվողականությամբ: Բացի դրանից, երկիրն ունի ծկնորսության եւ նավթարդյունահանման մեծ հեռանկարներ, իսկ բրնձի արտահանման գծով Վիետնամն արդեն զբաղեցնում է աշխարհում երրորդ տեղը: Ֆրանսիան, որ ժամանակին մեծապես նպաստել է իր նախկին հովանավորյալ տարածքի՝ Վիետնամի ապամեկուսացմանը, հավակնում է շահարաժին ստանալ իր աջակցության դիմաց: Մասնավորապես, նա ուզում է Վիետնամը ցատկահարթակ դարձնել այդ աշխարհաշրջանում նոր շուկաներ նվաճելու եւ այնտեղ իր ազդեցությունն ուժեղացնելու համար: Այս առումով բերեւս պետք է լրջորեն ընկալել Հնդկաչինի մասնագետ ֆրանսիացի դիվանագետներից մեկի այն խոսքերը, թե. «Կտեսնեք, տասը տարում այդ երկիրը կդառնա Ասիայի ամենաերիտասարդ «վագրը»: Մենք պետք է մեր կարեւին անենք»:

Պատրաստեց
ՊԵՏՐՈՍ ՔԵՇԻՇՅԱՆԸ

ԵԱՀ

Ղազախստանի մամուլը քննադատում է ռուս-ուկրաինա-բելառուսական դաշինքը

Ղազախստանի մի շարք հանրապետական թերթերում հայտնվել են հոդվածներ, որոնցում խստիվ քննադատվում են Ռուսաստանի, Ուկրաինայի եւ Բելառուսի կառավարությունների ղեկավարների գործողությունները, որոնք ստորագրեցին տնտեսական եռյակ դաշինքի համաձայնագիր եւ իրենց որոշումը չհամաձայնեցրին Համագործակցության մյուս մասնակիցների հետ:

«Եգեմեն Կազախստան» թերթի քաղաքական մեկնաբանը գտնում է, որ «ընտրյալ պետությունների» ղեկավարները Ղազախստանի նախագահ Նուրսուլթան Նազարբաեւի գաղափարներն օգտագործեցին «համաձայնեցված տնտեսական տարածքի կառուցման համար, որը սահմանափակված է երեք կողմերով»: Հեղինակն այն կարծիքն է հայտնում, որ այդ գործողությունները ծեռնարկվել են ի պատասխան Ասամբլեայում թուրքալեզու երկրների տնտեսական դաշինքի ստեղծման, որի մեջ մտել են միջինասիական հանրապետությունները եւ Ադրբեջանը, թեեւ այդ երկրների միասնացման գործընթացներն իրենց ծավալներով չեն կարող համեմատվել նախկին ԽՍՀՄ հանրապետությունների միասնացման ծավալների հետ: «Ըստ երեւույթին, ասվում է հրապարակման մեջ, ոմանց դուր չի գալիս Ղազախստանի կայուն հասարակական-քաղաքական իրադրությունը, ուստի եւ ուրաւակի ուժեր ձգտում են այդ հանրապետությունում խաղարկել ազգամիջյան խաղաքարտը եւ նրան դուրս մղել ԱՊՀ երկրների միասնական տնտեսական տարածքից»:

«Կազախստանսկայա պրավդա» թերթի քաղաքական մեկնաբանը, վկայակոչելով Համագործակցության մասնակիցների միասնական տնտեսական դաշինքի ստեղծման վերաբերյալ Ռուսաստանի, Ուկրաինայի եւ Բելառուսի ղեկավարների հակասական, հաճախ էլ մխտական արտահայտությունները, նրանց քայլերը համարում է «անհետեւողական, քաղաքական գրագողության, շրջանային անջատականության բնույթ ունեցող, պարեկամների հանդեպ դավաճանություն, որոնց հետ համաձեղ պայմանվել էին փորձանքից»: Հեղինակը, վկայակոչելով նախագահի աշխատակազմի եւ նախարարների կաբինետի բարձրաստիճան պաշտոնյաներից մեկի կարծիքը, նշում է, որ Ղազախստանում շատերն են այդպես մտածում, այդ թվում նաեւ կառավարությունում:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ-ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ

Լատին Ամերիկա

Տնտեսական աշխուժացում Բրազիլիայում

Երկարատեւ լճացումից հետո Բրազիլիայի տնտեսությունն աշխուժացման որոշ նշաններ է ցույց տալիս, որոնցից մեկը դարձավ արտաքին առեւտրի ծավալների մեծացումը: Ինչպես հայտնեց արդյունաբերության եւ առեւտրի նախարար Էդուարդու Վիեյրան, Բրազիլիան պաշտոնական ռեկորդ է սահմանել արտաքին առեւտրական գործառնությունների հաշվեկշռի ցուցանիշի գծով:

Միայն մայիսին արտաքին առեւտրի դրական հաշվեկշիռը կազմել է 1,4 միլիարդ դոլլար, ասաց նա: Ընթացիկ տարվա առաջին վեց ամիսներին արտահանական գործառնությունների ծավալը հասավ 15,5 միլիարդ դոլլարի, մինչդեռ ներմուծումը կազմեց 8,9 միլիարդ դոլլար: Նախարարի գնահատումների համաձայն, այս տարի արտահանությունը պետք է հասնի 45 միլիարդ դոլլարի:

Բրազիլիայի առեւտրական հիմնական գործընկերն առաջվա պես մնում է ԱՄՆ, որը գնում է երկրի ամբողջ արտահանության 21 տոկոսը: Նրան հաջորդում են Նիդերլանդները, Արգենտինան եւ Ճապոնիան: Բրազիլիայի գլխավոր արտահանական ապրանքներն են սոյան, երկաթի հանքաքարը, ծխախոտը, սուրճը, ինչպես նաեւ ալյումինը, պողպատի գլանվածքը, կոշկեղենը եւ ավտոպահեստամասերը: Իր հերթին Բրազիլիան ներմուծում է ռադիոէլեկտրոնիկայի ապրանքներ, տեխստիլ հաստոցներ, ավտոմոբիլներ, շարժիչներ, բժշկական գործիքներ, ցորեն, նավթամթերք, պարարտանյութ եւ բամբակ: Այդ ապրանքի հիմնական մատակարարներն են ԱՄՆ-ը, Արգենտինան, ԳՖՀ-ն, Սաուդյան Արաբիան, Ճապոնիան եւ Իտալիան: ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ-ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ

Եվրոպա

Ռուսաստանը կոչ արեց ընդունել Եվրոպայի էներգետիկ հռչակագիր

Բրյուսելում Եվրոպայի էներգետիկ հռչակագրի ընդունմամբ շահագրգռված երկրների ներկայացուցիչների հերթական խորհրդաժողովի ավարտից հետո տարածված մամուլի ամփոփագրում նշվում է, որ հաջողվել է զգալի առաջընթացի հասնել պայմանագրի նախագիծը քննարկելիս, որի եռանդուն կողմնակիցն է Ռուսաստանի պատվիրակությունը:

Քննարկումների կենտրոնում էին երեք փոխկապակցված հարցեր. էներգետիկ հատվածի ներդրումների մասին, էներգակիրների առեւտրի մասին եւ Արեւելյան Եվրոպայի ու նախկին ԽՍՀՄ երկրների անցման ժամանակաշրջանի մասին:

Խորհրդաժողովում ելույթ ունենալով, Ռուսաստանի վառելիքի եւ էներգետիկայի փոխնախարար Անատոլի Շատալովը կոչ արեց պայմանագիրը կնքել արդեն այս տարի: Նրա խոսքերով, Ռուսաստանին եւ նախկին ԽՍՀՄ մյուս երկրներին հարկ կլինի որոշ ժամանակ, որպեսզի նրանք կարողանան ընդունել իրենց օրենքները եւ հարմարվեն շուկայական տնտեսությանը: Բայց նրանք բոլորն առաջնային կարեւորություն են տալիս էներգետիկ հատվածի արդիականացմանն ու զարգացմանն ուղղված օտարերկրյա ներդրումներին: Այս առումով կարեւոր դեր կարող է խաղալ Եվրոպայի էներգետիկ հռչակագիրը:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ-ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ

Լուրերի Հոսք

Բալթյան երկրներ. գլխավորը զորքերի դուրսբերումն է

Ռուսաստանի արտգործնախարարության լրատվության եւ մամուլի վարչության տնօրեն Ս. Յաստրժեմբսկին Մոսկվայում կայացած բրիֆինգում հայտնեց, Ռուսաստանի ԱԳՆ-ն լատվիական կողմի ուշադրությունը հրավիրեց այն բանի վրա, որ Լատվիայում շարունակվում է քարոզչական այն հրապարակումների հողարկումը, որոնք վկայում են Ռուսաստանի նկատմամբ անհիմն տարածքային պահանջների մասին: Նա հույս հայտնեց, որ «Լատվիայի ղեկավարությունը կընդունի Ռուսաստանի ինքնիշխանության ու տարածքային ամբողջականության նկատմամբ ոտնձգությունների անհետանելության եւ անհրաժեշտ միջոցներ կձեռնարկի քարոզչական ծավալապաշտությունը դադարեցնելու համար»: Խոսելով բալթյան պետությունների տարածքից ռուսական զորքերի դուրսբերման մասին, Ռուսաստանի ԱԳՆ ներկայացուցիչը նշեց. առանց զորքերի դուրսբերման բոլոր կողմերը կանոնակարգող փաստաթղթերի մշակման ու ստորագրման, ներառյալ՝ ինքնիշխան բալթյան պետությունների տարածքում դրանց ժամանակավոր ներկայության իրավավիճակը, ինչպես նաեւ իրավաբանական, նյութական ու տեխնիկական մյուս հարցերի մշակման, չի հաջողվի հասնել զորքերի կազմակերպված դուրսբերման, ինչպես որ դա պահանջվում է ԵԱՀԽ եւ ՄԱԿ-ի ընդհանուր ժողովի որոշումներով:

Կայուն տարադրամի ազատ շրջանառություն Կուբայում

Կուբայի ղեկավարությունը մտադիր է արդեն ամենամոտ ապագայում երկրի ներսում մտցնել կայուն տարադրամի ազատ շրջանառության ռեժիմ: Այդ մասին մամուլի ասուլիսում հայտարարեց Կուբայի նախարարների խորհրդի գործադիր կոմիտեի քարտուղար Կառլոս Լախեն: Կուբացի ղեկավարի խոսքերով, ազատորեն կայուն տարադրամ ունենալը, որը հնարավոր կլինի ծախսել հատկապես ստեղծված խանութների ցանցում, իշխանություններին թույլ կտա օգտագործել երկրում առկա տարադրամի զգալի մասը եւ կխթանի կոոպ. տնտեսությունը, որը վերջին երկու տարում անչափ սուր ճգնաժամի մեջ է: Կայուն տարադրամի ազատ շրջանառությունը կդառնա տնտեսական բարեփոխումների բաղկացուցիչ մասը եւ թույլ կտա ներքին ֆինանսական համակարգում հասնել հավասարակշռության, ասաց Կ. Լախեն:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ-ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ

Ուկրաինայի էներգետիկ կարիքները

Ուկրաինայի նավթի ու գազի պետական կոմիտեի կոլեգիան հաստատեց ճյուղի զարգացման մինչեւ 2010 թվականն ընդգրկող ազգային ծրագիրը: Դրանում սահմանված են հումքային բազայի վիճակը, նավթի ու գազի արդյունաբերության զարգացման հիմնադրույթը եւ Ուկրաինային նավթի ու գազի մատակարարումների աղբյուրները: Ծրագրով նախատեսված հետախուզման ու պահոդանման ծավալների ավելացումն այդ ժամանակաշրջանում կապահովի էներգակիրների պաշարների գրեթե կրկնակի աճ: Տեղական նավթի ամենամյա արդյունահանումը կհասնի 7,5 միլիոն տոննայի, որ կազմում է հանրապետության կարիքների 14 տոկոսը: «Ուկրաինայի նավթն ու գազը» ծրագրով նախատեսված է ամեն տարի յուրացնել գազի 6-7 հանքավայր, այդ թվում նաեւ ծովային: Ուկրաինան սեփական հորանցքերից կստանա ավելի քան 35 միլիարդ խորանարդ մետր գազ (կարիքների գրեթե կեսը): Ուկրաինայի գործարաններում նախատեսված է բողարկել նավթի ու գազի արդյունահանման սարքավորումների զգալի մասը: Փաստաթղթում սահմանված են նավթի ներմուծման ուղղությունները, նոր գազամուղների ու նավթամուղների կառուցման, ճյուղի գիտական ապահովման ծրագրերը:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ-ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ

digitised by A.R.A.R.@

Լուրերի հոսք

«Կեղտոտ դրամ» Ռուսաստանից

«Յումիիէնս» թերթը տպագրել է հոդված, որտեղ մասնավորապես ասվում է. «Աշխարհի բազմաթիվ երկրների ոստիկանությունն այժմ զբաղված է այն խոշոր խարդախության հետաքննությամբ, որը կապված է արեւմտյան բանկերում Ռուսաստանի «կեղտոտ դրամի լվացման» հետ: Քննիչների կարծիքով, խոսքը կասկածելի ծագում ունեցող 18 միլիարդ դոլարի մասին է, որը տարբեր ճանապարհներով Ռուսաստանից հասցվել է Լոնդոն: Բրիտանիայի ազգային հետախուզական ծառայության գործակալները գտնում են, որ Լոնդոնը այդ դրամի «լվացման» առավել նախընտրելի վայրն է: «Կեղտոտ դրամն» այնտեղ է հասնում Նյու Յորքից եւ վերջին հաշվով հայտնվում Արեւելյան Եվրոպայի երկրների բազմաթիվ մասնավոր բանկերի հաշիվներում: Այստեղ դրամի հետքերը կորչում են: Անցյալ տարի Մոսկվայի իրավապահ մարմինները բացահայտեցին մոտ 100 խոշոր խարդախ գործառնություն, որոնց ընդհանուր գումարը կազմում է 30 միլիարդ ռուբլի: Բայց դա լոկ սառցալեռան կատարն է, պնդում են նրանք: Ֆինանսական մութ խախտումներ են արձանագրվել Ռուսաստանի կենտրոնական բանկի գործունեությանը վերաբերող այն զեկուցագրում, որն անցած շաբաթ տարածեց «Քուփերզ ընդ լայբրանդ» ֆինանսական ընկերությունը: Ինչպես հայտարարեց այդ ընկերության ղեկավարներից մեկը, Ռուսաստանի կենտրոնական բանկի հաշիվները չեն համապատասխանում միջազգային մարմինների ներկայացրած չափանիշներին: Դրանցում արձանագրված են ռուբլիների եւ տարադրամով «չպարզաբանված դրամի» շատ խոշոր գումարներ: Բացառված չէ, որ բանկը ներքաշված լինի նախկին ԽՍՀՄ-ի միջոցների արտասահման փոխանցելուն, սակայն միանգամայն անհնար է պարզել այդ տեղաշարժերը»: ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ-ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ

Ուկրաինան վտանգի մե՞ջ

Կիեւում բազմահազարանոց հանրահավաք անցկացվեց «Ուկրաինան վտանգի մեջ է», «Սեւաստոպոլը ուկրաինական քաղաք է» կարգախոսներով: Դրա մասնակիցները դատապարտեցին Սեւաստոպոլի կարգավիճակը փոխելու Ռուսաստանի խորհրդարանի որոշումը: Նրանք քննադատեցին Ուկրաինայի նախագահին եւ վարչապետին, որոնք, իրենց կարծիքով, հաշտվողական դիրք են բռնել այդ հարցում: ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ-ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ

Իսրայելը կօգնի Էստոնիային

Էստոնիան ստանում է Իսրայելից մոտ 100 մլն. դոլարի ներդրում: Դա Էստոնիայի վարչապետի այցի արդյունքն է Իսրայել: Սպասվում է, որ երկու կողմերը կստորագրեն պայմանագիր ներդրումների պաշտպանության եւ տնտեսական համագործակցության մասին: Սնարֆ

Կեղծ դոլարներ Ասիայի հարավարեւելքում

Թաիլանդում գործող դրամանենգների մի հանցախումբ, որն օգտագործում է կատարելագործված Toshiba եւ Canon լուսապատճենիչ սարքեր, Հարավարեւելյան Ասիայի երկրները վերջերս հեղեղել է հիանալի ընդօրինակված կեղծ դոլարներով:

Ռաիսան ժյուրիի նախագահ

Ջոն Մեյջորի եւ Մարգարետ Թետչերի խնդրանքին ընդառաջելով Ռաիսա Գորբաչովան համաձայնել է դառնալ Պուշկինի 767 բանաստեղծությունների անգլերեն թարգմանության վերահսկման ժյուրիի նախագահը:

Հանուն շարիաթի

Սաուդյան Արաբիայի Ֆահդ թագավորը 5 միլիոն դոլլար է նվիրել Նշանավոր Հարվարդի համալսարանի իրավաբանության ֆակուլտետին, որպեսզի շարիաթի՝ իսլամական իրավունքի ուսումնասիրության կենտրոն բացվի այնտեղ ԱՄՆ-ի իսլամական խորհրդի խնամակալությամբ, որի նախագահը՝ սուննի կարկառուն աստվածաբան շեյխ Մահմուդ Աբու Սաուդը, սաուդյան միապետի մերձավորներից մեկն է: ■

Մշակույթ

Բարձրակարգ ներկայացում

Այս շաբաթ ամառնանակեսի անցնող շաբաթավերջը հիրավի իրադարձային էր մեր մշակութային կյանքում: Նախապատրաստական երկար աշխատանքներից հետո հուլիսի 17-ին եւ 18-ին Հայաստանի Ազգային օպերայի եւ բալետի թատրոնում կայացավ Դոնիցետտիի «Պոլիեկտոս» (Պոլիուտո) օպերայի պրեմիերան: Այս բեմադրության ակունքների մոտ կանգնած են երկու նշանավոր անձինք՝ աշխարհահռչակ երգչուհի Գոհար Գասպարյանը եւ հայոց վեհափառ Վազգեն Ա-ն: 15 տարի առաջ երգչուհու խնդրանքով Ամենայն հայոց կաթողիկոսն Իտալիայից բերեց այս ստեղծագործության լիբրետոն: Այն մեզ մոտ բեմադրված տեսնելու երգչուհու երազանքը վերջապես ի կատար ածվեց միայն տարիներ անց, այս օրերին, երբ թվում էր, թե նպաստող հանգամանքները, մեղմ ասած, այնքան էլ շատ չեն:

Մինչեւ պրեմիերան օպերային թատրոնում հրավիրված մամուլի ասուլիսի ժամանակ թատրոնի գեղարվեստական ղեկավար եւ այս ներկայացման բեմադրության հեղինակ Տիգրան Լեւոնյանն ընդգծեց այն միտքը, որ բեմադրական առումով սա տրամաբանական շարունակությունն է «Արշակ Բ» եւ «Լեյլիբիջի» օպերաների, եւ դարձյալ նպատակ ունի վերականգնել հին հայկական թատրոնի ավանդույթները: Վերջինս, ըստ Լեւոնյանի, «եղել է երգային թատրոն, որտեղ դերասանները, վարձակները երգելով են արտահայտել իրենց զգացմունքները»:

Դոնիցետտին որպես իր օպերայի գրական նյութ օգտագործել է ֆրանսիացի դրամատուրգ Պիեռ Կոռնեյլի «Պոլիեկտ» ողբերգությունը 3-րդ դարում ապրած հայ իշխան Պոլիեկտոսի եւ նրա քրիստոնեական դարձի պատմության մասին: Բեմադրությունը նվիրված է Հայաստանում քրիստոնեությունը պետական կրոն հռչակելու 1700-ամյակին եւ փաստորեն իրենով բացում է պատմական այդ մեծ իրադարձությանը նվիրված գեղարվեստական տոնախմբությունների շարքը:

Ճիշտն ասած, մինչեւ ներկա պրեմիերային գալը ես՝ էլ շատերի նման մտածում էի, թե այս գործը որոշվել է բեմադրել՝ հիմնականում ելնելով սոսկ դրա հայկական թեմատիկայից: Իրականում սակայն պարզվեց, որ այս երկը գեղարվեստական առումով եւս մի մանրակերտ կարող է, որին ցարդ անհաղորդ էինք մենք բոլորս: Իհարկե, ստեղծագործական առումով դժվարին խնդիր էր դրված բեմադրիչի առջեւ. իրար հետ կարողանալ համադրել կլասիցիստական թատրոնի դասական ավանդույթներով ստեղծված կոռնեյլյան դրամատուրգիան եւ իտալացի կոմպոզիտորի կենսահորդ երաժշտությունը: Առանց չափազանցության պետք ասել, որ բեմադրության հեղինակ Տիգրան Լեւոնյանին դա փայլուն կերպով հաջողվել է: Նա կարծես «զորաշարժի» է ենթարկել թատրոնի բոլոր ստեղծագործական ուժերը՝ մենակատարներ, երգչախումբ, բալետային կազմ: Լավագույնս օգտագործված է բեմի եւ հորիզոնական, եւ ուղղահայաց բոլոր չափումները: Գործողությունն ընթանում է մի քանի պլանով, այն գրեթե միշտ ուղեկցվում է զուգահեռ միզանսցեններով: Այսպես, առաջին պլանում ինչող երգի ընթացքում երբեմն որպես «իլլյուստրացիա», երբեմն էլ որպես դիտողական լրացում բեմի ետին հարթության վրա անցնում են հալածված քրիստոնյաների խմբերը: Դա անսարակույս ուժեղացնում է գեղարվեստական ներգործության ուժը՝ ստեղծելով այսպես կոչված «ստերեո էֆեկտ»: Երաժշտության համընթաց բեմում միշտ շարժում կա: Բացի երգիչ-երգչուհիների դերասանական խաղից, դա ստեղծվում է հիմնականում բալետի պարուհիների ուժերով:

Այստեղ բալետը սոսկ «մասնակցող» ու օգնող տարր չէ, այլ ընդհանուր գեղարվեստական հյուսվածքում իր դերն ունեցող եւ իմաստակիր մի գործոն: Երգն ու պարն այս ներկայացման մեջ հանդես են գալիս գիրկընդխառն եւ համաձույլ: Տաղանդաշատ Վիլեն Գալստյանի բեմադրած պարերը մեծապես նպաստում են ասածիկ բնույթի այս օպերայի պլաստիկ լուծումներին: Դրանք մասամբ լրացնում են նաեւ այն բացը, որ առկա է երգչախմբի սակավաթիվ լինելու պատճառով:

Երկու օր տեւած պրեմիերային հանդես եկան երկու ստեղծագործական կազմեր, որոնցում ընդգրկված էին թատրոնի առաջատար եւ երիտասարդ արտիստները: Անհնարին է դժվար է նրանցից առանձնացնել մեկին կամ երկուսին, քանի որ ինչպես Տաթեւիկ Սազանդարյանն իրավացիորեն նշեց, բոլորն իրենց տեղում էին: Ամենակարեւորը թերեւս այն է, որ նրանք կարողացան հանդիսատեսին փոխանցել օպերայի գլխավոր գաղափարը՝ հավատքի ու համոզմունքի համար մինչեւ վերջ պայքարելու վճռականությունը եւ հանուն դրա մեռնելու գեղեցկությունը՝ վերածելով այն ոչ միայն խաչի, այլ ընդհանրապես ոգու հաղթանակի: Թե՛ հանուն այդ հավատքի նահատակված Պոլիեկտոսի (Ռազմիկ Պապիկյան եւ Կարեն Միրզոյան) եւ Պաուլինայի (Հասմիկ Հացագործյան եւ Անահիտ Մխիթարյան), թե՛ Սեւերոյի (Կոնստանտին Սիմոնյան) եւ Կալիստենի (Հայկ Դեհինյան եւ Վաղեի Հարությունյան) դերակատարները հանդես բերեցին վոկալ եւ դերասանական խաղի տպավորիչ վարպետություն: Նշանավոր երգչուհին նաեւ ավելացրեց. «Իտալերեն երգելը հեշտ չէ: Ուշագրավն այն է, որ մեր երգիչները հասկանում էին, թե ինչ էին երգում: Նրանց շարժումները համապատասխանում էին նրանց երգին, այսինքն, նրանք տիրապետել են լեզվին եւ կերպարին»:

Այս կապակցությամբ ասենք, որ Գոհար Գասպարյանն ավարտել է օպերայի հայերեն թարգմանությունը, եւ սկզբնապես այն պետք է ներկայացվեր թարգմանաբար: Բայց փորձերի ընթացքում որոշվեց այնուամենայնիվ այն կատարել իտալերենով, իսկ մի որոշ ժամանակ անց՝ նաեւ հայերեն:

Անհնար է չանդրադառնալ օպերայի գեղարվեստական ընդհանուր արտահայտչականությանը: Արտաքուստ լակոնիկ, երբ չասենք ժլատ է նկարչական ձեւավորումը (նկարիչ Եվգենի Սաֆոնով), որը գրեթե չի փոխվում երեք գործողությունների ընթացքում: Դա բխում է ոչ միայն կլասիցիզմի ենթադրած տեղի, ժամանակի եւ գործողության միասնության օրենքից, այլեւ բեմադրող ռեժիսորի մտահղացումից. ողջ շեշտը դնել երգիչ-երգչուհիների դերասանական խաղի վրա: Հանդիսատեսի վրա մեծ տպավորություն թողեցին ներկայացման վառ զգեստավորումը (նկարիչ Մերի Սարգսյան) եւ Ռուստամ Բունիաթյանի պատրաստած դիմակները: Դրանք ստեղծում էին հեթանոսական դարաշրջանի շքեղ կոլորիտ եւ գեղանկարչական կտավի տպավորություն թողնում: Օպերայի շատ տեսարաններ մեկ ռուբենսյան գույների խաղախնամք էին հիշեցնում, մեկ Ռեմբրանդտի կտավների խիստ գեղեցկությունը: Ներկայացման հաջողության գաղտնիքներից մեկն էլ պետք է համարել բեմադրական հյուսվածքում ծիսական-պաշտամունքային էքսեսիկայի տարրերի ներմուծումը:

Պրեմիերային ներկա օտարերկրյա դեսպանների հետ զրուցելիս գլխավոր միտքը, որ նրանք հայտնում էին, այն էր, թե այս ներկայացումն անպայման պետք է ցուցադրել նաեւ այլ երկրների հանդիսատեսին, որի իրավունքը հայերն ունեն ոչ միայն որպես առաջինը պետականորեն քրիստոնեությունը ընդունած ազգ, այլ նաեւ պատմական այս խորությանը համահունչ ներկայացում ստեղծողներ: Ամենայն Հայոց կաթողիկոսը եւս հուզված էր այս բեմադրությամբ. «Հիացմունքով ունկնդրեցի այս օպերան: Ամեն ինչ կատարյալ էր՝ մանավանդ բեմադրությունը եւ երաժշտական ղեկավարումը»:

Օհան Դուրյանը մեծ ոգեւորությամբ ու երիտասարդական ավյունով ղեկավարեց նվագախումբը ապահովելով դրա եւ երգող դերասանների ներդաշնակ կապը: Այս երկու օրերը նշանավոր դիրիժորի երկարատեւ ստեղծագործական կյանքի աստղային պահերից պետք է համարել: Երբ հոգնած մաեստրոյին շնորհավորելուց հետո հարց տվեցի այն մասին, թե շատերը լսած չլինելով այս օպերան, կասկածում են դրա երաժշտական արժանիքներին, նա պատասխանեց. «Անոնց ուղարկե ինծի մոտ»: Ես էլ շատերին, ովքեր կասկածում են գրվածքի խորությանը եւ բեմադրության ունեցած իրական հաջողությանը, մի տեղ միայն կարող եմ «ուղարկել»՝ Հայաստանի Ազգային օպերայի եւ բալետի թատրոն, որտեղ հաջողությամբ ներկայացվում է Դոնիցետտիի «Պոլիեկտոս» օպերան:

ԼԵՎՈՆ ԼԱՃԻԿՅԱՆ

Դոնիցետտիի «Պոլիեկտոսը» Հայաստանի Ազգային օպերային թատրոնում

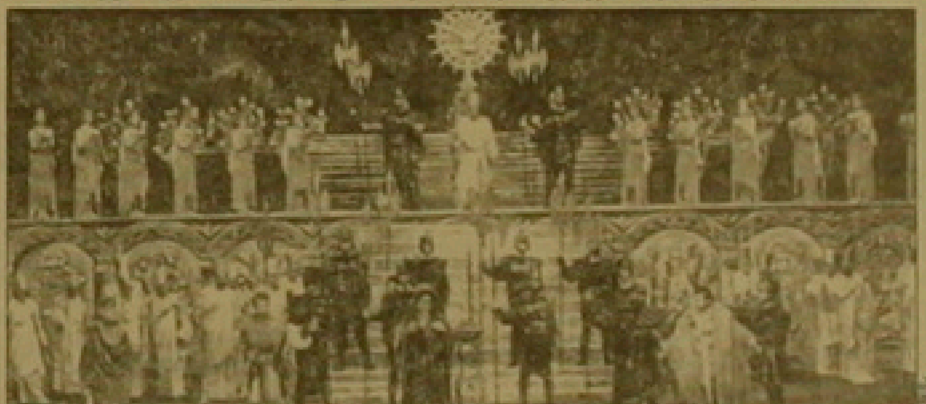

ԱԶԳ - ՄԱՐԶԱԿԱՆ

«ԱՐԱՐԱՏԸ» ՊԱՐՏՎՈՒՄ Է ՖՐԱՆՍԻԱՅԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԹԻՄԻՆ

Ֆրանսիայում շրջագայող Հայաստանի հավաքականի գավաթակիր Երեւանի «Արարատը» հուլիսի 17-ին Վալանս քաղաքում ընկերական հանդիպում անցկացրեց տեղի հայկական ծագումով մարզական ասոցիացիայի (L'ASOAV) թիմի հետ, որը հանդես է գալիս Ֆրանսիայի առաջնության 2-րդ դիվիզիոնի (1-ին լիգա) մրցաշարում եւ որտեղ ելույթ են ունենում նաեւ «Արարատի» նախկին հարձակվող Հակոբ Մխիթարյանը եւ ծնունդով երեւանցի, բայց վաղուց Վալանս տեղափոխված 29 ամյա՝ պաշտպան Միշել Թերզյանը:

Հուլիսի 24-ին սկսվելու է Ֆրանսիայի 2-րդ դիվիզիոնի առաջնությունը եւ Վալանսի թիմն արտագնա խաղում ուժերը չափելու է «Ալես» թիմի հետ: «Արարատի» հետ հանդիպումը փաստորեն նոր մրցաշրջանի շեմին վերջին ստուգողական խաղն էր L'ASOAV-ի համար:

Արցախցը բավականին հետաքրքիր ու դիտարժան էր: 2 թիմերն էլ ընտրել էին հարձակողական խաղաոճ: Վալանսի թիմի կազմում հատկապես նկատակալի էին խաղում 2 հայ ֆուտբոլիստները՝ Մխիթարյանն ու Թերզյանը, իսկ խաղընկերներն էլ ձգտում էին օգտագործել այդ հանգամանքը: Ինքնաշխատ եւ անզիջում մենամարտ էր ծավալվել Հակոբ Մխիթարյանի եւ Սեւադա Արզումանյանի միջեւ: 20-րդ րոպեին Հայաստանի նախորդ առաջնության գլխավոր ռմբարկու Վահե Յաղմուրյանին հաջողվեց օգտվելով Լեւոն Ստեփանյանի եզրային ճեղքումից բացել խաշի հաշիվը:

Սակայն 1-ին կեսի վերջին 4 րոպեների ընթացքում դաշտի տերերը 2 անգամ գրավեցին «Արարատի» դարպասը: Նախ ալիք ընկավ Աբեղին, ապա Մխիթարյանի սուր ճեղքումից հետո, 45-րդ րոպեին 2-րդ գոլի հեղինակ դարձավ Լալան: Ընդմիջումից հետո վալանսցիների կազմում միանգամից 4 փոփոխություն կատարվեց, նույն թվում Հակոբ Մխիթարյանին փոխարինեց Օլիվեր Պերեսը: Խաղի պատկերը փոխվեց, այն կորցրեց սրությունը: Այնուամենայնիվ դաշտի տերերին հաջողվեց 3-րդ անգամ գրավել «Արարատի» դարպասը: 72-րդ րոպեին գոլի հեղինակ դարձավ Լագինը: «Վալանսը», ինչպես այլ կերպ կոչում են թիմին, հաղթեց 3-1 հաշվով: Չնայած Վալանսում գրեթե 10 հազար հայություն է ապրում, սակայն խաղին ներկա էր ընդամենը 1000 հանդիսական: «Արարատն» ավարտեց իր ուղեւորությունը Ֆրանսիայում եւ վերադառնում է տուն:

ԿԱՐԱՊԵՏ ՃԻՐԱՆՅԱՆ
Ֆրանսիա, Վալանս

«Բանանցը» մեկնեց Շվեդիա

Մեր հանրապետության առաջնության առաջատարը՝ Կոտայքի շրջանի «Բանանցը» երեկ ուղեւորվեց Մոսկվա, իսկ այսօր այնտեղից կմեկնի Շվեդիա, որտեղ կմնա մինչեւ օգոստոսի 3-ը: Մեր թիմը հրավիրվել է Սանդվիկենի քաղաքի ֆուտբոլային ակումբի կողմից, որտեղ, ի դեպ, 1958 թվականին անցկացվել են աշխարհի առաջնության հանդիպումներ: Նախատեսվում է, որ «Բանանցը» Շվեդիայում կանցկացնի ընկերական չորս հանդիպում: Սա «Բանանցի» առաջին միջազգային մրցաշրջագայությունն է Եվրոպայում: Սանդվիկենի ակումբը, որն իր վրա է վերցնում Շվեդիայում ուղեւորության ծախսերը, նաեւ նպատակ ունի ընտրելու երկու խաղացողի:

«Շիրակն» առաջացնում է ընթացքը

ՀՀ բարձրագույն խմբի 2-րդ առաջնություն, 8-րդ տուրից հետաձգված հանդիպում

«Քասախ»-«Շիրակ»՝ 1-4

Հանրապետության չեմպիոն Գյումրիի «Շիրակը», խոշոր հաշվով 3-րդ անընդմեջ հաղթանակը տոնելով, հաստատուն քայլերով բարձրանում է մրցաշարային աղյուսակով: Վերջին 3 հանդիպումներում «Շիրակը» խփել է 15 գնդակ (միջինը մեկ խաղում 5 գնդակ):

Կորցրած միավորներով գյումրեցիները զիջում են միայն «Արարատին» եւ «Բանանցին»: Դա նշանակում է, որ այս տարի էլ «Շիրակը» մարտականորեն է տրամադրված, եւ երկրորդ առաջնության հաղթողի կոչումն, ամենայն հավանականությամբ կխաղարկվի հենց այս ակումբների միջեւ:

Առաջնության աղյուսակը հուլիսի 20-ի դրությամբ

	Մ	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ
1. Բանանց	24	13	12	0	1	58-6
2. Վան	19	14	9	1	4	42-18
3. ՀԱԸՄ	18	11	9	0	2	37-17
4. ՀՄՄ-ՖԻՄԱ	13	11	6	1	4	27-16
5. Կանազ	13	14	6	1	7	20-25
6. Ցեմենտ	13	13	5	3	5	18-21
7. Շիրակ	12	8	6	0	2	28-9
8. Արարատ	12	7	5	2	0	19-2
9. Երազանք	12	11	5	2	4	23-16
10. Նաիրիս	12	13	5	2	6	13-26
11. Զվարթնոց	9	13	4	1	8	15-25
12. Իմպուլս	8	14	4	0	10	21-46
13. Քասախ	8	13	3	2	8	14-51
14. Մալաթիա-Կ.	5	14	1	3	10	8-41
15. Կոտայք	4	13	2	0	11	17-41

Բաժինը վարում է ՍՈՒՐԵՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆԸ

digitised by A.R.A.R.@

ԻՆԿՈ

«ԻՆԿՈ» բաժնետիրական բանկի Հայաստանի մասնաճյուղը կատարում է արագ դրամական փոխանցումներ

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ-ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ՈՒԿՐԱԻՆԱ-ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Ընդունում է դեպոզիտային ներդրումներ Ուկրաինայում եւ Ռուսաստանում

Հասցեն՝ Վազգեն Սարգսյանի անվան փողոց 2Ө, հեռախոս 56-59-74, 56-07-51:

PUBLISET

NICA

INVESTMENT COMPANY

ՆԻԿԱ Ինվեստիցիոն Ընկերությունը Ձեզ համար աննախադեպ հնարավորություն է ընձեռում ներդնել գումարներ մեր ծրագրում եւ մասնակիցը դառնալ արտադրական, գյուղատնտեսական եւ առեւտրական գործունեությանը:

Իր ավանդատուներին ՆԻԿԱ-ն առաջարկում է.

- ամենացածր գներով գնել սննդամթերք
- մոտ ժամանակում լուծել էներգետիկական պրոբլեմը Ձեր բնակարանում
- ընկերության նպատակամղված գործունեության շնորհիվ կրկնապատկել Ձեր կապիտալը:

ՆԻԿԱ-ն երաշխավորում է.

ռուբլու ավանդների դեպքում.

4 ամիս 70 %

6 ամիս 120 %

12 ամիս 330 %

տարադրամային ավանդների դեպքում.

50 % տարեկան

ՄԵՆՔ ԿԱՐԾՈՒՄ ԵՆՔ, ԴԱ ՁԵԶ ԿՀԵՏԱՔՐՔՐԻ

Մեր հասցեն՝ Երեւան, Մայաք Նովա 7 (օպերայի դիմաց) Հեռ. 56-79-46

PUBLISET

NORINVEST

«ՆՈՐԻՆՎԵՍՏԻ» բոլոր հաճախորդներին

Ընկերության խորհրդի որոշմամբ ամեն ամիս անցկացվելու է

ՄՐՑԱՆԱԿՆԵՐԻ ԽԱՂԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆ

2.000.000 ռ.

ամենամսյա մրցանակային ֆոնդով

Համակարգիչի (կոմպյուտեր) օգնությամբ խաղարկվում են մեր ֆիրմայի հետ տվյալ ամսվա ընթացքում հաճախորդների կնքած բոլոր պայմանագրերի համարները:

Յուրաքանչյուր ամսվա խաղարկություն կկայանա հաջորդ ամսվա առաջին շաբաթ օրը:

Մենք Ձեզ առաջարկում ենք նաեւ մի շարք նոր ինվեստիցիոն նախագծեր, այդ թվում՝ ***երկու ամսով:***

Shark

Co. LTD

"SHARK" ֆիրման

Ընդունում է երկարաժամկետ դրամային ներդրումներ հանրապետությունում ամենաբարձր տոկոսներով:

3 ամիս–60%

6 ամիս–150%

1 տարի–320%

Նվազագույն ներդրումը 50000 ռուբլի:

«Անի» հյուրանոց, 8-րդ հարկ, 824 սենյակ, հեռ. 594464

PUBLISET

ENTERPRISE

Mercury

«Mercury enterprise»-ն

հերթական անգամ անցկացնելով ինվեստիցիոն գործընթացը բնակչությանը հնարավորություն է ընձեռում խնայողությունները պահպանել գնարժեզրկման պրոցեսներից: Ֆիրմայի մասնագետները այս անգամ առաջարկում են ներդրումների հետեւյալ տարբերակները.

1. Եռամսյա ավանդների դեպքում 15 % ամսական, որը ժամկետի վերջում կկազմի 45 %

2. Վեցամսյա ավանդների դեպքում 20 % ամսական, որը ժամկետի վերջում կկազմի 120 %

«Mercury enterprise»-ն

երաշխավորում է ձեր գումարների պահպանվածությունը՝ արժեզրկման պայմաններում ամենակայուն արժույթ հանդիսացող անշարժ գույքով:

Երեւան, Մայաք-Նովայի 19

«Անի» հյուրանոց, 6-րդ հարկ 636 սենյակ 594-636

PUBLISET

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

«ԶՎԱՐԹՆՈՑ» օդանավակայանի միջազգային բաժնի ավիատոմսերի համալիրում աշխատանքի անցնելու համար հրավիրվում են օտար լեզվի պարտադիր իմացությամբ (ցանկալի է՝ բարձրագույն կրթությամբ) մինչեւ 35 տարեկան տղամարդիկ եւ կանայք:

Ցանկացողները դիմեն «Զվարթնոց» օդանավակայանի կադրերի բաժին ամեն օր ժամը 8:00 մինչեւ 16:40:

«ԼՈՒՍԱՆ» ասոցիացիան կազմակերպում է կոմերցիոն չվերթներ

ՍԻՐԻԱ

Երեւան–Հալեպ–Երեւան երթուղով

ԼԵՀԱՍՏԱՆ

Երեւան–Վարշավա–Երեւան երթուղով

Ցածր գներով առաջարկում է նաեւ անհատական եւ խմբային տուրիստական ճանապարհորդություններ

Սիրիա (Հալեպ 7 օրով)

Սիրիա հանգստով (ծովափնյա Լաթաքիա քաղաքում 14 օրով)

ԱРАԲ. ԷՄԻՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Երեւան–Շարժա–Երեւան երթուղով

Ինքնաթիռներում տեղեր կարող եք հատկացնել ֆիրմաներին եւ խմբային զբոսաշրջիկներին:

Ուղեւորության պայմանների եւ թռիչքի օրերի մասին կարելի է իմանալ 52-17-68, 58-68-17 հեռախոսահամարով:

ՀԱՍՑԵՆ. ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ (ՌԱԽԻԿ ԱԼԱՎԵՐԴՅԱՆ) 30

PUBLISET

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԵՐ

«Հայկական ծրագրեր» ընկերությունն առաջարկում է լավագույն հաշվապահական ծրագրերը ԱՊՀ երկրներում:

Հեռախոսներ 252463, 254758, 584545

Հիմնադիր եւ հրատարակիչ՝ «Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ

Գլխավոր խմբագիր ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635

Խմբագիր ՀԱՄԼԵՏ ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ / 581841

Տնօրէն ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / 562863

Apple® Macintosh® համակարգչային սարուածքը «Ազգ» թերթի

Azg armenian daily

Editor H. AVEDIKIAN / phone: 521635

47 Hanrapetoutian st., Yerevan, Armenia, 375010

Թերթի ձեւավորման եւ տառատեսակների հեղինակ ՊԱՎԵԼ ԴԱԼԼԱՔՅԱՆ

ՀՀ Կառավարության խորհրդին առընթեր «Պարբերական» հրատ. տպարան, Երեւան 23 Արշակունյաց 2. Գրանցման թիվ 65. Պատվեր 69149. Տպաքանակ 38 000. [illegible] 1555 Ստորագրված է տպագրության՝ 19. 7. 1993